

Directiva 2003/87/CE

comerç de drets d'emissió de gasos
d'efecte d'hivernacle a la UE

Guia bàsica 50 preguntes i respostes

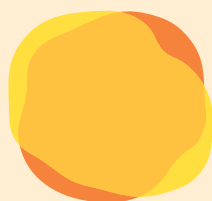
Directiva 2003/87/CE

comercio de derechos de emisión de
gases de efecto invernadero en la UE

Guía básica 50 preguntas y respuestas

Manuel Bustos

Associació de Productors d'Energies Renovables (APPA)

Directiva 2003/87/CE

comerç de drets d'emissió de gasos
d'efecte d'hivernacle a la UE

Guia bàsica 50 preguntes i respostes

Directiva 2003/87/CE

comercio de derechos de emisión de
gases de efecto invernadero en la UE

Guía básica 50 preguntas y respuestas

Manuel Bustos

Associació de Productors d'Energies Renovables (APPA)

Autor

Manuel Bustos
Associació de Productors d'Energies Renovables - APPA
París, 205
08008 Barcelona
T. 934 142 277
appa@appa.es
www.appa.es

Edita

Agència d'Energia de Barcelona
Torrent de l'Olla, 218-220, 3a planta
08012 Barcelona
T. 932 914 891
agencia@barcelonaenergia.com
www.barcelonaenergia.com

Maquetació

clic traç, sccl

© APPA

Primera edició

juny 2004

Dipòsit legal

B-00000-04

La contaminació atmosfèrica és un dels problemes més greus que afecta a la salut de la Terra i, malauradament, la solució no és fàcil, especialment, si no comptem amb la implicació de tothom –persones i estats- per eradicar-lo.

Davant d'aquesta situació, en la que els països desenvolupats, són els principals emissors de gasos contaminants al planeta, cal aplaudir que la Unió Europea posi en marxa polítiques decidides per reduir la contaminació, com ho és la Directiva de Comerç d'Emissions sobre la qual tracta aquesta publicació.

Tot i que l'expressió "qui contamina paga" il·lustra força bé l'objectiu de la directiva, els ciutadans no sempre aconseguim entendre a fons algunes de les qüestions ambientals i econòmiques que ens afecten, potser no directament en el dia a dia, però sí a escala global en el nostre futur i el dels nostres fills.

En aquest sentit, és molt agraït disposar d'instruments i materials que ens facin més entenedors temes com el del comerç d'emissions i aquesta guia en forma de preguntes i respostes que ha elaborat l'APPA és un bon recurs per al coneixement i la sensibilització en matèria energètica.

L'experiència i el saber fer de l'associació es veu reflectida en aquesta publicació que, a més de donar a conèixer a fons el sentit i els efectes de la nova directiva europea, ens informa també d'altres temes relacionats com els mecanismes flexibles que preveu el Protocol de Kyoto.

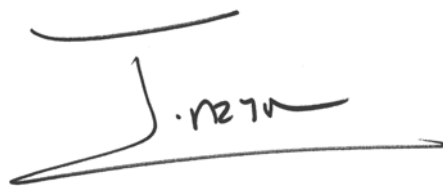
La contaminación atmosférica es uno de los problemas mas graves que afecta a la salud de la Tierra y, lamentablemente, la solución no es fácil, especialmente, si no contamos con la implicación de todos –personas y estados- para erradicarlo.

Ante esta situación, en la que los países desarrollados, son los principales emisores de gases contaminantes al planeta, cabe destacar que la Unión Europea ponga en marcha políticas decididas para reducir la contaminación, como lo es la Directiva de Comercio de Emisiones sobre la cual trata esta publicación.

Aunque la expresión "quien contamina paga" ilustra bastante bien el objetivo de la directiva, los ciudadanos no siempre conseguimos entender a fondo algunas de las cuestiones ambientales y económicas que nos afectan, quizás no directamente en el día a día, pero sí a escala global en nuestro futuro y el de nuestros hijos.

En este sentido, es de agradecer disponer de instrumentos y materiales que nos hagan más comprensibles temas como el del comercio de emisiones y esta guía en forma de preguntas y respuestas que ha elaborado la Asociación de Productores de Energías Renovables (APPA) es un buen recurso para el conocimiento y sensibilización en materia energética.

La experiencia y el saber hacer de la asociación se ve reflejada en esta publicación que, además de dar a conocer a fondo el sentido y los efectos de la nueva Directiva Europea, nos informa también de otros temas relacionados como los mecanismos flexibles que prevé el Protocolo de Kyoto.

IMMA MAYOL I BERTRAN
Presidenta
Agència d'Energia de Barcelona

Un principi assumit per tothom com a just i incontestable és el de "qui contamina paga". Lamentablement i malgrat la seva senzillesa teòrica aquest principi està pràcticament absent fins avui en el nostre marc normatiu. La Directiva del Comerç d'Emissions aprovada per la Unió Europea fa uns mesos és un primer pas per a fer-lo efectiu. Sens dubte, constitueix la iniciativa més contundent fins avui per a que aquelles tecnologies o accions més nocives per al medi ambient tinguin un cost suplementari respecte les més respectuoses amb el nostre entorn.

Per al desenvolupament de les energies renovables és imprescindible que s'engeguin normatives es aquest sentit per fer realitat un altre principi incontestable: les energies verdes no són cares; el car per a tots nosaltres, per a la societat, per al planeta és tenir comportaments, models industrials i energètics que malmeten el medi ambient. Les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, causants del canvi climàtic, són una de les principals amenaces per al nostre hàbitat i per tant és necessari afrontar amb decisió la seva reducció.

Amb aquesta guia l'Associació de Productors d'Energies Renovables - APPA pretèn apropar a l'opinió pública aquesta norma europea contestant a cinquanta preguntes bàsiques sobre la mateixa. Volem agrair a l'Agència Local de l'Energia de Barcelona la seva publicació donant continuïtat així a una política clara i eficaç en suport de les energies renovables amb mesures molt concretes en les que aquesta ciutat ha estat pionera.

Un principio asumido por todo el mundo como justo e incontestable es el de "quien contamina paga". Lamentablemente y pese a su sencillez teórica este principio está prácticamente ausente hasta hoy en nuestro marco normativo. La Directiva de Comercio de Emisiones aprobada por la Unión Europea hace unos meses es un primer paso para hacerlo efectivo. Sin duda, constituye la iniciativa más contundente hasta hoy para que aquellas tecnologías o acciones más nocivas para el medio ambiente tengan un coste suplementario respecto a las más respetuosas con nuestro entorno.

Para el desarrollo de las energías renovables es imprescindible que se pongan en marcha normativas en este sentido para hacer realidad otro principio incontestable: las energías verdes no son caras; lo caro para todos nosotros, para la sociedad, para el planeta es tener comportamientos, modelos industriales y energéticos que causan daño al medio ambiente. Las emisiones de gases de efecto invernadero, causantes del cambio climático son una de las principales amenazas para nuestro hábitat y por tanto es necesario afrontar con decisión su reducción.

Con esta guía la Asociación de Productores de Energías Renovables - APPA pretende acercar a la opinión pública esta norma europea contestando a cincuenta preguntas básicas sobre la misma. Queremos agradecer a la Agencia Local de la Energía de Barcelona la publicación de la misma dando continuidad así a una política clara y eficaz en apoyo de las energías renovables con medidas muy concretas en las que esta ciudad ha sido pionera.

ALBERT XALABARDER
President
Associació de Productors
d'Energies Renovables-APPA

Índex

A

LA DIRECTIVA:

TRAMITACIÓ I ENTRADA EN VIGOR

- 11 1. Quan es va iniciar la tramitació de la Directiva europea de comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle?
- 11 2. Quan ha entrat en vigor aquesta Directiva?
- 11 3. Quin termini tenen els estats membres de la UE per traslladar la Directiva al seu dret intern?

B

CONCEPTES BÀSICS

- 13 4. Quin és l'objecte de la Directiva?
- 13 5. En què consisteix un dret d'emissió de gasos d'efecte hivernacle?
- 13 6. En què consisteix el comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle?
- 14 7. Quina lògica econòmica té el comerç de drets d'emissió?
- 15 8. Quina lògica ambiental té el comerç de drets d'emissió?
- 15 9. Quina relació té el comerç de drets d'emissió amb el *Protocol de Kyoto*?
- 16 10. Quan entrarà en vigor el *Protocol de Kyoto*?
- 17 11. La Unió Europea i Espanya preveuen poder complir els compromisos de reducció d'emissions acordats en el *Protocol de Kyoto*?
- 18 12. Com afectarà el comerç de drets d'emissió al repartiment actual de l'objectiu comunitari de Kyoto entre els estats membres?
- 19 13. Quan es posarà en marxa el mercat comunitari de drets d'emissió?
- 20 14. Qui assignarà els drets d'emissió?
- 20 15. Els drets d'emissió seran comerciats fora de la Unió Europea?
- 21 16. Quin preu tindran els drets d'emissió en el mercat comunitari?
- 22 17. Qualsevol persona podrà ser titular de drets d'emissió?
- 22 18. A quines activitats i instal·lacions emissores de gasos hivernacle s'assignaran drets d'emissió?
- 25 19. A quines activitats i instal·lacions energètiques s'assignaran inicialment drets d'emissió?
- 26 20. A les instal·lacions de combustió de biomassa de més de 20 MW s'assignaran drets d'emissió?
- 26 21. A les altres instal·lacions generadores d'electricitat o calor a partir de fonts d'energia renovables s'assignaran drets d'emissió?
- 27 22. Quines conseqüències tindrà la participació del sector energètic en el comerç de drets d'emissió?
- 28 23. A quines instal·lacions no energètiques s'assignaran inicialment drets d'emissió?
- 29 24. Quins gasos d'efecte hivernacle generaran drets d'emissió a les instal·lacions previstes inicialment?

Índice

A

LA DIRECTIVA:

TRAMITACIÓN Y ENTRADA EN VIGOR

- 11 1. ¿Cuándo se inició la tramitación de la Directiva Europea de comercio de derechos de emisión de gases de efecto invernadero?
- 11 2. ¿Cuándo ha entrado en vigor esta Directiva?
- 11 3. ¿Qué plazo tienen los Estados miembros de la UE para transponer la Directiva a su Derecho interno?

B

CONCEPTOS BÁSICOS

- 13 4. ¿Cuál es el objeto de la Directiva?
- 13 5. ¿En qué consiste un derecho de emisión de gases de efecto invernadero?
- 13 6. ¿En qué consiste el comercio de derechos de emisión de gases de efecto invernadero?
- 14 7. ¿Qué lógica económica tiene el comercio de derechos de emisión?
- 15 8. ¿Qué lógica ambiental tiene el comercio de derechos de emisión?
- 15 9. ¿Qué relación tiene el comercio de derechos de emisión con el *Protocolo de Kioto*?
- 16 10. ¿Cuándo entrará en vigor el *Protocolo de Kioto*?
- 17 11. ¿La Unión Europea y España prevén poder cumplir los compromisos de reducción de emisiones acordados en el *Protocolo de Kioto*?
- 18 12. ¿Cómo afectará el comercio de derechos de emisión al actual reparto del objetivo comunitario de Kioto entre los Estados miembros?
- 19 13. ¿Cuándo se pondrá en marcha el mercado comunitario de derechos de emisión?
- 20 14. ¿Quién asignará los derechos de emisión?
- 20 15. ¿Los derechos de emisión serán comerciados fuera de la Unión Europea?
- 21 16. ¿Qué precio tendrán los derechos de emisión en el mercado comunitario?
- 22 17. ¿Cualquier persona podrá ser titular de derechos de emisión?
- 22 18. ¿A qué actividades e instalaciones emisoras de gases de invernadero se les asignarán derechos de emisión?
- 25 19. ¿A qué actividades e instalaciones energéticas se les asignarán inicialmente derechos de emisión?
- 26 20. ¿A las instalaciones de combustión de biomasa de más de 20 MW se les asignarán derechos de emisión?
- 26 21. ¿A las restantes instalaciones generadoras de electricidad o calor a partir de fuentes de energía renovables se les asignarán derechos de emisión?

- 30 25. Els drets d'emissió s'assignaran gratuïtament?
- 31 26. Quines obligacions prèvies tindran les instal·lacions emissores de gasos hivernacle a les quals s'assignaran drets d'emissió?
- 33 27. La posada en marxa del mercat de drets d'emissions beneficiarà les energies renovables a la UE?

C

DRETS D'EMISSIÓ: EL PROCÉS D'ASSIGNACIÓ

- 35 28. Com s'assignaran els drets d'emissió?
- 35 29. Com i quan es planificarà l'assignació dels drets d'emissió?
- 36 30. Quins criteris generals hauran de seguir els plans nacionals d'assignació de drets d'emissió?
- 36 31. Quina quantitat total de drets d'emissió podran assignar els estats?
- 37 32. Quins criteris s'hauran de seguir en la distribució dels drets d'emissió totals entre les activitats emissores?
- 39 33. Quan s'executarà l'assignació i l'expedició de drets d'emissió?

D

DRETS D'EMISSIÓ: RETRE COMPTE

- 41 34. Com i quan els titulars de les instal·lacions emissores de gasos hivernacle hauran de retre compte de les seves emissions i dels drets d'emissió en poder seu?
- 42 35. Qui verificarà els informes d'emissions presentats pel titular de cada instal·lació i com ho farà?
- 43 36. Què passarà si l'informe d'emissions presentat pel titular d'una instal·lació no és considerat satisfactori pel verificador?
- 43 37. Què passarà si el titular d'una instal·lació emissora de gasos hivernacle no presenta prou drets per cobrir les emissions realitzades?
- 44 38. Els drets d'emissió, una vegada expedits, tindran validesa indefinida?
- 45 39. Quin control hi haurà sobre la situació dels drets d'emissió?

E

LA DIRECTIVA: AVALUACIÓ, REVISIÓ I DESENVOLUPAMENT

- 47 40. Quin seguiment es farà sobre l'aplicació de la Directiva?

F

DRETS D'EMISSIÓ I ALTRES MECANISMES FLEXIBLES

- 49 41. Quins són els *mecanismes flexibles* del Protocol de Kyoto?
- 50 42. En què consisteix l'*aplicació conjunta (AC)*?
- 51 43. En què consisteix el *mecanisme per a un desenvolupament net (MDL)*?

- 27 22. ¿Qué consecuencias tendrá la participación del sector energético en el comercio de derechos de emisión?

- 28 23. ¿A qué instalaciones no energéticas se les asignarán inicialmente derechos de emisión?

- 29 24. ¿Qué gases de efecto invernadero generarán derechos de emisión en las instalaciones inicialmente previstas?

- 30 25. ¿Los derechos de emisión se asignarán gratuitamente?

- 31 26. ¿Qué obligaciones previas tendrán las instalaciones emisoras de gases de invernadero a las que se vayan asignar derechos de emisión?

- 33 27. ¿La puesta en marcha del mercado de derechos de emisiones beneficiará a las energías renovables en la UE?

C

DERECHOS DE EMISIÓN: EL PROCESO DE ASIGNACIÓN

- 35 28. ¿Cómo se asignarán los derechos de emisión?
- 35 29. ¿Cómo y cuándo se planificará la asignación de los derechos de emisión?

- 36 30. ¿Que criterios generales deberán seguir los Planes Nacionales de asignación de derechos de emisión?

- 36 31. ¿Qué cantidad total de derechos de emisión podrán asignar los Estados?

- 37 32. ¿Qué criterios deberán seguirse en la distribución de los derechos de emisión totales entre las actividades emisoras?

- 39 33. ¿Cuándo se ejecutará la asignación y expedición de derechos de emisión?

D

DERECHOS DE EMISIÓN: LA RENDICIÓN DE CUENTAS

- 41 34. ¿Cómo y cuándo deberán los titulares de las instalaciones emisoras de gases de invernadero rendir cuentas de sus emisiones y de los derechos de emisión en su poder?

- 42 35. ¿Quién y cómo verificará los informes de emisiones presentados por el titular de cada instalación?

- 43 36. ¿Qué sucederá si el informe de emisiones presentado por el titular de una instalación no es considerado satisfactorio por el verificador?

- 43 37. ¿Qué sucederá si el titular de una instalación emisora de gases de invernadero no presenta suficientes derechos para cubrir las emisiones realizadas?

- 44 38. ¿Los derechos de emisión tendrán una vez expedidos validez indefinida?

- 45 39. ¿Qué control existirá sobre la situación de los derechos de emisión?

- 52 44. S'estan ja impulsant projectes d'AC i de MDL a la UE?
- 53 45. Què són i com funcionen els anomenats *fons de carboni*?
- 55 46. Els crèdits d'emissions obtinguts mitjançant l'*aplicació conjunta* i el *mecanisme per a un desenvolupament net* es podran convertir en drets d'emissió en el mercat comunitari?
- 56 47. Quins requisits hauran de complir perquè s'aprovin els projectes d'*aplicació conjunta* i de *mecanisme per a un desenvolupament net*?
- 58 48. Quins límits tindrà la convertibilitat de crèdits d'emissió d'AC i MDL en drets d'emissió?
- 60 49. A partir de quan es podran convertir els crèdits d'emissió de projectes en drets comunitaris d'emissió?
- 60 50. Quines oportunitats de negoci per a les energies renovables obre l'*aplicació conjunta* i el *mecanisme de desenvolupament net*?

E

LA DIRECTIVA: EVALUACIÓN, REVISIÓN Y DESARROLLO

- 47 40. ¿Qué seguimiento se realizará sobre la aplicación de la Directiva?

F

DERECHOS DE EMISIÓN Y OTROS MECANISMOS FLEXIBLES

- 49 41. ¿Cuáles son los *mecanismos flexibles* del Protocolo de Kioto?
- 50 42. ¿En que consiste la *Aplicación Conjunta (AC)*?
- 51 43. ¿En que consiste el *Mecanismo para un Desarrollo Limpio (MDL)*?
- 53 44. ¿Se están ya impulsando proyectos de AC y de MDL en la UE?
- 54 45. ¿Qué son y cómo funcionan los llamados *Fondos de Carbono*?
- 55 46. ¿Los créditos de emisiones obtenidos mediante la *Aplicación Conjunta* y el *Mecanismo para un Desarrollo Limpio* se podrán convertir en derechos de emisión en el mercado comunitario?
- 57 47. ¿Qué requisitos deberán cumplir para ser aprobados los proyectos de *Aplicación Conjunta* y de *Mecanismo para un Desarrollo Limpio*?
- 58 48. ¿Qué límites tendrá la convertibilidad de créditos de emisión de AC y MDL en derechos de emisión?
- 61 49. ¿A partir de cuándo se podrán convertir los créditos de emisión de proyectos en derechos comunitarios de emisión?
- 61 50. ¿Qué oportunidades de negocio abre la *Aplicación Conjunta* y el *Mecanismo de Desarrollo Limpio* para las energías renovables?

A LA DIRECTIVA: TRAMITACIÓ I ENTRADA EN VIGOR

1. **Quan es va iniciar la tramitació de la Directiva europea de comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle?**

La Directiva 2003/87/CE de comerç de drets d'emissió de gasos hivernacle té com a punt de partida la presentació per part de la Comissió Europea, el març de l'any 2000, del *Llibre verd sobre el comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle a la Unió Europea*. Les conclusions que la Comissió va extreure del debat que va seguir el *Llibre verd* es van plasmar l'octubre de 2001 en una proposta de *Directiva de comerç de dret d'emissió de gasos d'efecte hivernacle*. Després d'haver seguit el procediment previst de codecisió entre el Parlament Europeu i el Consell, la versió definitiva d'aquesta Directiva fou aprovada finalment pel Consell de Ministres de la UE el 22 de juliol de 2003.

2. **Quan ha entrat en vigor aquesta Directiva?**

La Directiva està en vigor des del 25 d'octubre de 2003, dia que se'n va publicar el text en el *Diari Oficial de la Unió Europea*.

3. **Quin termini tenen els estats membres de la UE per traslladar la Directiva al seu dret intern?**

Els estats membres de la UE haurien d'haver posat en vigor les disposicions legals, reglamentàries i administratives necessàries per donar compliment a aquesta Directiva, al més tard, el 31 de desembre de 2003.

Això no obstant, la proximitat en el temps entre la data d'aprovació i el termini màxim de trasllat ha fet pràcticament impossible el compliment d'aquest termini per part dels estats membres. D'aquesta manera, fins i tot ho havien fet constar oficialment a l'acta del Consell Europeu de Ministres del 22 de juliol de 2003 les delegacions del Regne Unit, Bèlgica, França, Àustria i Itàlia.

A LA DIRECTIVA: TRAMITACIÓN Y ENTRADA EN VIGOR

1. **¿Cuándo se inició la tramitación de la Directiva Europea de comercio de derechos de emisión de gases de efecto invernadero?**

La Directiva 2003/87/CE de comercio de derechos de emisión de gases de invernadero tiene como punto de partida la presentación por parte de la Comisión Europea en marzo del año 2000 del *Libro Verde sobre el comercio de derechos de emisión de gases de efecto invernadero en la Unión Europea*. Las conclusiones que la Comisión extrajo del debate que siguió al *Libro Verde* se plasmaron en octubre de 2001 en una propuesta de *Directiva de comercio de derecho de emisión de gases de efecto invernadero*. Tras haber seguido el procedimiento previsto de codecisión entre el Parlamento Europeo y el Consejo, la versión definitiva de esta Directiva fue aprobada finalmente por el Consejo de Ministros de la UE el 22 de julio de 2003.

2. **¿Cuándo ha entrado en vigor esta Directiva?**

La Directiva está en vigor desde el 25 de octubre de 2003, día en el que se publicó el texto de la misma en el *Diario Oficial de la Unión Europea*.

3. **¿Qué plazo tienen los Estados miembros de la UE para transponer la Directiva a su Derecho interno?**

Los Estados miembros de la UE deberían haber puesto en vigor las disposiciones legales, reglamentarias y administrativas necesarias para dar cumplimiento a esta Directiva a más tardar el 31 de diciembre de 2003.

La cercanía en el tiempo entre su fecha de aprobación y el plazo máximo de transposición ha hecho, sin embargo, prácticamente imposible el cumplimiento del mismo por parte de los Estados miembros. Así lo habían incluso hecho constar oficialmente en el Acta del Consejo Europeo de Ministros de 22 de julio de 2003 las delegaciones del Reino Unido, Bélgica, Francia, Austria e Italia.

B CONCEPTES BÀSICS

4. Quin és l'objecte de la Directiva?

L'objecte d'aquesta Directiva és regular el comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle a l'interior de la Unió Europea, amb la finalitat de fomentar la reducció de les emissions d'aquests gasos d'una manera eficaç i econòmicament eficient.

5. En què consisteix un dret d'emissió de gasos d'efecte hivernacle?

Un (1) dret d'emissió atorga al seu titular el dret a alliberar a l'atmosfera, durant un període determinat, una (1) tona mètrica de diòxid de carboni (CO₂) o una quantitat amb un potencial equivalent d'escalfament del planeta de metà (CH₄), òxid nitrós (N₂O), hidrofluorocarburs (HFC), perfluorocarburs (PFC) o hexafluorur de sofre (SF₆). Els drets d'emissió només existiran en format electrònic.

6. En què consisteix el comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle?

El comerç de drets d'emissió és un mecanisme de mercat que permet a les instal·lacions emissores de gasos hivernacle intercanviar els drets d'emissió que se'ls hagin assignat prèviament. El comerç de drets d'emissió només és possible en la mesura que hi hagi, d'una banda, instal·lacions que tinguin unes emissions de gasos hivernacle que superin els drets d'emissió assignats i, d'altra banda, instal·lacions que tinguin unes emissions de gasos hivernacle que siguin inferiors a la que permetrien els drets d'emissió assignats. Aleshores, aquestes últimes instal·lacions podran, si així ho decideixen, vendre els drets d'emissió sobrants a les empreses que tinguin unes emissions que hagin superat la quota inicial de drets assignats.

D'aquesta manera, mentre que les empreses venedores de drets d'emissió veuran recompensat econòmicament el seu esforç de reducció d'emissions, les empreses compradores de drets evitaran ser multades per ultrapassar la seva quota assignada de drets.

B CONCEPTOS BÁSICOS

4. ¿Cuál es el objeto de la Directiva?

El objeto de esta Directiva es el de regular el comercio de derechos de emisión de gases de efecto invernadero en el interior de la Unión Europea con el fin de fomentar la reducción de las emisiones de estos gases de una forma eficaz y económicamente eficiente.

5. ¿En qué consiste un derecho de emisión de gases de efecto invernadero?

Un (1) *derecho de emisión* otorga a su titular el derecho a liberar a la atmósfera, durante un período determinado, una (1) tonelada métrica de dióxido de carbono (CO₂) o una cantidad con un potencial equivalente de calentamiento del planeta de metano (CH₄), óxido nitroso (N₂O), hidrofluorocarburos (HFC), perfluorocarburos (PFC) o hexafluoruro de azufre (SF₆). Los derechos de emisión sólo existirán en formato electrónico.

6. ¿En qué consiste el comercio de derechos de emisión de gases de efecto invernadero?

El comercio de derechos de emisión es un mecanismo de mercado que permite a las instalaciones emisoras de gases de invernadero intercambiar los derechos de emisión previamente asignados a cada una de ellas. El comercio de derechos de emisión sólo es posible en la medida en que haya, por un lado, instalaciones cuyas emisiones de gases de invernadero superen los derechos de emisión asignados y, por otro lado, instalaciones cuyas emisiones de invernadero sean inferiores a la que permitirían los derechos de emisión asignados. Estas últimas instalaciones podrán entonces, si así lo deciden, vender los derechos de emisión sobrantes a las empresas cuyas emisiones hayan superado la cuota inicial de derechos asignados.

De esta manera, mientras las empresas vendedoras de derechos de emisión verán recompensado económicamente su esfuerzo de reducción de emisiones, las empresas compradoras de derechos evitarán ser multadas por rebasar su cuota asignada de derechos.

7. Quina lògica econòmica té el comerç de drets d'emissió?

La lògica econòmica del comerç de drets d'emissió de gasos hivernacle rau en el fet que, mitjançant l'intercanvi de drets, s'aconsegueix que la reducció d'emissions necessària per complir un objectiu ambiental predeterminat es dugui a terme allà on el cost d'aquesta reducció sigui més baix.

Aquest mecanisme de mercat permet aconseguir, d'aquesta manera, els mateixos objectius mediambientals globals que s'haurien assolit si totes les instal·lacions haguessin complert les seves quotes d'emissió assignades, però amb l'avantatge que totes les empreses redueixen els seus costos d'adequació a la normativa: les unes, perquè tenen ingressos extres derivats de la venda de drets, i les altres, perquè s'estalvien els costos —sanció, imatge pública negativa, etc.— que es derivarien si emetessin per damunt del que es permet d'acord amb els seus drets d'emissió assignats.

Totes les anàlisis econòmiques que s'han fet coincideixen en el fet que la posada en marxa del règim comunitari de drets d'emissió de gasos hivernacle permetrà reduir considerablement els costos de compliment dels compromisos de reducció d'emissions. Segons els càlculs de la Comissió Europea, l'estalvi de costos arribarà cada any com a mínim als 1.326 milions d'euros durant la primera fase, és a dir, el 35 % dels costos que tindria el fet de complir els compromisos sense mercat europeu d'emissions. El principal estalvi correspondrà globalment al sector d'activitats energètiques (1.084 milions d'euros, el 33 % dels seus costos alternatius de compliment), mentre que la indústria metal·lúrgica de minerals ferris s'estalviarà 209 milions d'euros, una xifra que suposa el 50 % dels seus costos alternatius de compliment.

7. ¿Qué lógica económica tiene el comercio de derechos de emisión?

La lógica económica del comercio de derechos de emisión de gases de invernadero radica en que mediante el intercambio de derechos se logra que la reducción de emisiones necesaria para cumplir un objetivo ambiental predeterminado se realice allí donde el coste de esa reducción sea más bajo.

Este mecanismo de mercado permite así conseguir los mismos objetivos medioambientales globales que se hubieran alcanzado de cumplir todas las instalaciones sus cuotas de emisión asignadas pero con la ventaja de que todas las empresas reducen sus costes de adecuación a la normativa: unas, porque tienen ingresos extras derivados de la venta de derechos y otras, porque se ahorran los costes —sanción, imagen pública negativa, etc.— que se derivarían de emitir por encima de lo permitido por sus derechos de emisión asignados.

Todos los análisis económicos realizados coinciden en que la puesta en marcha del régimen comunitario de derechos de emisión de gases de invernadero permitirá reducir considerablemente los costes de cumplimiento de los compromisos de reducción de emisiones. Según los cálculos de la Comisión Europea, el ahorro de costes alcanzará cada año como mínimo los 1.326 millones de € durante la primera fase, es decir, el 35% de los costes que tendría cumplir los compromisos sin mercado europeo de emisiones. El principal ahorro corresponderá globalmente al sector de actividades energéticas (1.084 millones de euros, el 33% de sus costes alternativos de cumplimiento), mientras que la industria metalúrgica de minerales férricos ahorrará 209 millones de euros, lo que supone el 50% de sus costes alternativos de cumplimiento.

8. Quina lògica ambiental té el comerç de drets d'emissió?

El canvi climàtic és un problema ambiental global, atès que les emissions d'efecte d'hivernacle tenen conseqüències a escala planetària, independentment del lloc on es produeixin. Per aquesta raó, des d'un punt de vista ambiental, el lloc en el qual es redueixin les emissions té poca importància si s'aconsegueixen reduccions reals d'aquestes emissions.

La creació d'un mercat europeu de drets d'emissió de gasos hivernacle té com a finalitat contribuir al compliment, d'una manera econòmicament eficient, dels objectius comunitaris de reducció de les emissions de gasos hivernacle. Des d'aquesta perspectiva, només té sentit, ambientalment parlant, posar en marxa aquest mercat si la quantitat total de drets d'emissió que s'assignaran és coherent amb els compromisos de reducció.

9. Quina relació té el comerç de drets d'emissió amb el Protocol de Kyoto?

El desembre de 1997, la tercera sessió de la Conferència de les Parts de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic, reunida a la ciutat japonesa de Kyoto, va adoptar per unanimitat un protocol amb la finalitat d'establir objectius vinculants de reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle per als països desenvolupats. En concret, el Protocol de Kyoto va fixar com a objectiu global dels països desenvolupats una reducció, pel cap baix, del 5,2 % de les seves emissions de gasos hivernacle en el període 2008-2012 respecte al nivell de 1990.

El compromís assumit per la Unió Europea en el Protocol de Kyoto és el de reduir en el 8 % les emissions de gasos d'efecte hivernacle també per al període comprès entre el 2008 i el 2012 respecte als nivells de 1990. Els estats membres de la Unió Europea van acordar, després de l'adopció del Protocol, el repartiment entre ells de la càrrega d'emissions de gasos hivernacle que la UE es va comprometre a reduir. Aquest acord de repartiment permet a Espanya incrementar el 15 % les emissions per al període comprès entre el 2008 i el 2012 respecte als nivells de 1990.

8. ¿Qué lógica ambiental tiene el comercio de derechos de emisión?

El cambio climático es un problema ambiental global ya que las emisiones de efecto invernadero tienen consecuencias a escala planetaria independientemente del lugar dónde se produzcan. Es por ello, que desde un punto de vista ambiental, el lugar en el que se reduzcan las emisiones tiene poca importancia si se consiguen reducciones reales de las mismas.

La creación de un mercado europeo de derechos de emisión de gases de invernadero tiene como fin contribuir al cumplimiento, de una manera económicamente eficiente, de los objetivos comunitarios de reducción de las emisiones de invernadero. Desde esta perspectiva, sólo tiene sentido, ambientalmente hablando, poner en marcha este mercado si la cantidad total de derechos de emisión que se asignarán es coherente con los compromisos de reducción.

9. ¿Qué relación tiene el comercio de derechos de emisión con el Protocolo de Kyoto?

En diciembre de 1997, la Tercera sesión de la Conferencia de las Partes de la *Convención Marco de las Naciones Unidas sobre el Cambio Climático*, reunida en la ciudad japonesa de Kyoto, adoptó por unanimidad un Protocolo con el fin de establecer objetivos vinculantes de reducción de las emisiones de efecto invernadero para los países desarrollados. En concreto, el Protocolo de Kyoto fijó como objetivo global de los países desarrollados una reducción de al menos el 5,2% de sus emisiones de invernadero en el período 2008-2012 respecto al nivel de 1990.

El compromiso asumido por la Unión Europea en el *Protocolo de Kyoto* es el de reducir en un 8% las emisiones de gases de efecto invernadero también para el período comprendido entre 2008 y 2012 respecto a los niveles de 1990. Los Estados miembros de la Unión Europea acordaron tras la adopción del Protocolo el reparto entre ellos de la carga de emisiones de invernadero que la UE se comprometió a reducir. Este acuerdo de reparto permite a España incrementar un 15% las emisiones para el período comprendido entre 2008 y 2012 respecto a los niveles de 1990.

El comerç internacional de drets d'emissió de gasos hivernacle és un dels tres mecanismes internacionals de mercat, també anomenats «mecanismes flexibles», que es preveuen en el Protocol de Kyoto amb la finalitat de fer menys onerosos per als estats el compliment dels objectius de reducció d'emissions. Els altres dos mecanismes flexibles de Kyoto són l'aplicació conjunta (AC) i el mecanisme per a un desenvolupament net (MDL), que, a diferència del comerç de drets d'emissió, són mecanismes flexibles basats en la realització de projectes de reducció d'emissions.

10. Quan entrarà en vigor el Protocol de Kyoto?

El Protocol de Kyoto entrarà en vigor noranta dies després d'haver estat ratificat, com a mínim, per 55 estats participants a la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic, sempre que entre aquests estats hi hagi països desenvolupats les emissions totals dels quals sumin, pel cap baix, el 55 % del conjunt de les seves emissions de diòxid de carboni el 1990.

Malgrat que la Unió Europea i els seus quinze estats membres el van ratificar el 31 de maig de 2002, el Protocol de Kyoto encara no ha entrat en vigor. Tot i que el primer requisit ja s'ha complert —el Protocol ha estat ratificat per 120 estats—, el segon encara no s'ha assolit, ja que els països desenvolupats que l'han ratificat només sumen el 44,2 % de les seves emissions totals. Atès que el Govern dels Estats Units d'Amèrica (el 36,1 % d'aquestes emissions) ha reiterat la seva voluntat de no ratificar el Protocol, l'única possibilitat que hi ha actualment per assolir el llindar del 55 % passa per aconseguir la ratificació per part de la Federació Russa (el 17,4 % de les emissions esmentades). Encara que la UE fa pressió des de fa un temps sobre la Federació Russa perquè ratifiqui el Protocol, fins ara tant el Govern com el Parlament rus s'han mostrat poc inclinats a fer-ho.

El comercio internacional de derechos de emisión de gases de invernadero es uno de los tres mecanismos internacionales de mercado, también denominados *mecanismos flexibles*, contemplados en el Protocolo de Kioto con el fin de hacer menos oneroso para los Estados el cumplimiento de los objetivos de reducción de emisiones. Los dos restantes *mecanismos flexibles* de Kioto son la *Aplicación Conjunta (AC)* y el *Mecanismo para un Desarrollo Limpio (MDL)* que, a diferencia del comercio de derechos de emisión, son mecanismos flexibles basados en la realización de proyectos de reducción de emisiones.

10. ¿Cuándo entrará en vigor el Protocolo de Kioto?

El *Protocolo de Kioto* entrará en vigor noventa días después de haber sido ratificado por al menos 55 Estados partes de la Convención Marco de las Naciones Unidas sobre el Cambio Climático, siempre que entre los mismos se incluyan países desarrollados cuyas emisiones totales sumen por lo menos el 55% del conjunto de sus emisiones de dióxido de carbono en 1990.

Aunque la Unión Europea y sus quince Estados miembros lo ratificaron el 31 de mayo de 2002, el *Protocolo de Kioto* todavía no ha entrado en vigor. Aunque el primer requisito ya se ha cumplido —el Protocolo ha sido ratificado por 120 Estados—, el segundo todavía no se ha alcanzado ya que los países desarrollados que lo han ratificado sólo suman el 44,2% de sus emisiones totales. Dado que el Gobierno de los Estados Unidos de América (36,1% de dichas emisiones) ha reiterado su voluntad de no ratificar el Protocolo, la única posibilidad actualmente existente de alcanzar el umbral del 55% pasa por conseguir la ratificación por parte de la Federación Rusa (17,4% de las citadas emisiones). Aunque la UE presiona ya desde hace un tiempo a la Federación Rusa para que proceda a la ratificación, tanto el Gobierno como el Parlamento ruso se han mostrado hasta ahora reacios a dicha ratificación.

La posada en marxa del mercat comunitari de drets d'emissió no requereix *stricto sensu* l'entrada en vigor del Protocol de Kyoto. De fet, malgrat que la Directiva europea de comerç de drets d'emissió s'emmarca en el Protocol, té una vida jurídica pròpia i autònoma que li permet funcionar fins i tot sense necessitat que el Protocol arribi a entrar en vigor. Això no obstant, sense Kyoto en vigor la UE sempre podria prendre la decisió de derogar o suspendre la Directiva si així ho acordés expressament la Comissió, el Consell i el Parlament Europeu.

11. La Unió Europea i Espanya preveuen poder complir els compromisos de reducció d'emissions acordats en el Protocol de Kyoto?

No, llevat que es prenguin mesures addicionals a les que actualment són vigents i estan previstes en l'àmbit nacional. El tercer i últim Informe anual sobre emissions de gasos hivernacle, presentat per la Comissió Europea el desembre de 2002, assenyala que la UE no complirà l'objectiu de reduir en el 8 % les seves emissions de gasos hivernacle si no es prenen mesures addicionals. Malgrat que, l'any 2001, les emissions han disminuït el 2,3 % respecte a les de 1990 en el conjunt de la UE, amb les polítiques i les mesures actualment vigents només es podran reduir fins al 4,7 % el 2010, segons la Comissió Europea.

La disminució de les emissions globals de gasos hivernacle assolida fins ara a la UE es deu, tanmateix, a la contribució positiva de només sis estats membres: Luxemburg, Alemanya, Regne Unit, Finlàndia, Suècia i França, ja que la resta d'estats no estan complint els seus compromisos. La desviació més elevada la protagonitza Espanya, les emissions de gasos hivernacle del qual el 2001, segons les últimes dades oficials espanyoles enviades a la Comissió Europea el març de 2003, van ser el 32,1 % superiors a les de 1990, quan el seu compromís per al període 2008-2012 és no incrementar-les per sobre del 15 %.

Segons càlculs elaborats per Comissions Obreres i l'edició espanyola de la revista Worldwatch, el creixement de les emissions l'any 2002 eleva fins al 38 % la diferència respecte a la situació de 1990.

La puesta en marcha del mercado comunitario de derechos de emisión no requiere *stricto sensu* la entrada en vigor del *Protocolo de Kioto*. De hecho, aunque la Directiva Europea de comercio de derechos de emisión se enmarca en el *Protocolo*, tiene una vida jurídica propia y autónoma que le permite funcionar incluso sin necesidad de que el *Protocolo* llegue a entrar en vigor. Sin embargo, sin Kioto en vigor la UE siempre podría tomar la decisión de derogar o suspender la Directiva si así lo acordase expresamente la Comisión, el Consejo y el Parlamento Europeo.

11. ¿La Unión Europea y España prevén poder cumplir los compromisos de reducción de emisiones acordados en el Protocolo de Kioto?

No, salvo que se tomen medidas adicionales a las actualmente vigentes y previstas en el ámbito nacional. El tercer y último *Informe anual sobre emisiones de gases de invernadero*, presentado por la Comisión Europea en diciembre de 2002, señala que la UE no cumplirá el objetivo de reducir en un 8% sus emisiones de invernadero si no se toman medidas adicionales. Aunque las emisiones han disminuido en 2001 un 2,3% respecto a las de 1990 en el conjunto de la UE, con las políticas y medidas actualmente vigentes sólo se podrán reducir hasta un 4,7% en 2010, según la Comisión Europea.

La disminución de las emisiones globales de invernadero alcanzada hasta ahora en la UE se debe, sin embargo, a la contribución positiva de sólo seis Estados miembros: Luxemburgo, Alemania, Reino Unido, Finlandia, Suecia y Francia, ya que el resto de Estados no están cumpliendo sus compromisos. La mayor desviación la protagoniza España, cuyas emisiones de invernadero en 2001, según los últimos datos oficiales españoles enviados a la Comisión Europea en marzo de 2003, fueron un 32,1% superiores a las de 1990 cuando su compromiso para el período 2008-2012 es no incrementarlas por encima del 15%.

Según cálculos elaborados por Comisiones Obreras y la edición española de la revista Worldwatch, el crecimiento de las emisiones en 2002 eleva hasta el 38% la diferencia respecto a la situación en 1990.

Podrà complir Espanya el seu compromís final a la vista de la desviació en què ja ha incorregut? Segons les mateixes projeccions oficials, presentades pel Govern espanyol a l'ONU i a la Comissió Europea l'1 d'abril de 2002, la resposta és negativa, ja que es preveu que les emissions de CO₂ el 2010 seran entre el 28 i el 48 % superiors a les de 1990, depenent de si es prenen o no, respectivament, mesures addicionals a les ja previstes. És a dir que, ni tan sols amb les mesures addicionals previstes, el Govern espanyol preveu poder complir l'objectiu de Kyoto de limitar al 15 % el creixement de les emissions netes de gasos hivernacle.

La Comissió Europea calcula que, el 2010, Espanya emetrà en conseqüència un excés d'entre 27 i 69 milions de tones de CO₂ pur, depenent de si es prenen o no, respectivament, les mesures addicionals ja previstes. Aquest excés només es podrà aturar, segons la Comissió, si es prenen mesures addicionals a les addicionals ja previstes i es recorre als mecanismes flexibles de Kyoto.

Del que s'acaba de dir es deriva que, en principi i si l'assignació de drets es fa adequadament, els titulars de les instal·lacions emissores a Espanya de gasos hivernacle seran compradors nets de drets i crèdits d'emissió, atès que les seves emissions reals estaran previsiblement molt per damunt de la quota de drets que inicialment se'ls haurà d'assignar.

12. Com afectarà el comerç de drets d'emissió al repartiment actual de l'objectiu comunitari de Kyoto entre els estats membres?

Els estats membres de la Unió Europea van acordar, després del Protocol de Kyoto, el repartiment de la càrrega d'emissions de gasos hivernacle que la UE es va comprometre a reduir (-8 %) en el període 2008-2012 respecte al 1990. En el cas espanyol, aquest acord de repartiment permet incrementar en el 15 % les emissions. El comerç de drets d'emissió entre instal·lacions de diferents estats membres obligarà a fer un ajustament d'aquest repartiment de la càrrega.

¿Podrà cumplir España su compromiso final a la vista de la desviación en que ya ha incurrido? Según las propias proyecciones oficiales, presentadas por el Gobierno español a la ONU y a la Comisión Europea el 1 de abril de 2002, la respuesta es negativa ya que se prevé que las emisiones de CO₂ en 2010 serán entre un 28% y un 48% superiores a las de 1990, dependiendo de si se toman o no, respectivamente, medidas adicionales a las ya previstas. Es decir, que ni siquiera con las medidas adicionales previstas, el Gobierno español prevé poder cumplir el objetivo de Kioto de limitar al 15% el crecimiento de las emisiones netas de gases de invernadero.

La Comisión Europea calcula que España emitirá en consecuencia en 2010 un exceso de entre 27 y 69 millones de toneladas de CO₂ puro, dependiendo de si se toman o no, respectivamente, las medidas adicionales ya previstas. Este exceso sólo podrá ser atajado, según la Comisión, tomando medidas adicionales a las adicionales ya previstas y recurriendo a los *mecanismos flexibles* de Kioto.

De lo anterior se deriva que, en principio y si la asignación de derechos se hace adecuadamente, los titulares de las instalaciones emisoras en España de gases de invernadero serán compradores netos de derechos y créditos de emisión, ya que sus emisiones reales estarán previsiblemente muy por encima de la cuota de derechos que deberá inicialmente asignárseles.

12. ¿Cómo afectará el comercio de derechos de emisión al actual reparto del objetivo comunitario de Kioto entre los Estados miembros?

Los Estados miembros de la Unión Europea acordaron tras el *Protocolo de Kioto* el reparto de la carga de emisiones de invernadero que la UE se comprometió a reducir (-8%) en el período 2008-2012 respecto a 1990. En el caso español, dicho acuerdo de reparto permite incrementar un 15% las emisiones. El comercio de derechos de emisión entre instalaciones de diferentes Estados miembros obligará a hacer un ajuste de dicho reparto de la carga.

D'aquesta manera, per exemple, la compra de drets d'emissió per part de les instal·lacions ubicades en el territori d'un Estat membre a instal·lacions ubicades en un altre Estat membre permetrà al primer incrementar la seva quota d'emissions en el repartiment de la càrrega, mentre que el segon, l'Estat d'origen dels drets d'emissió, haurà de reduir la seva quota d'emissions en el repartiment de la càrrega.

13. Quan es posarà en marxa el mercat comunitari de drets d'emissió?

La Directiva preveu que el mercat comunitari de drets d'emissió de gasos hivernacle i el comerç d'aquests drets començarà a funcionar oficialment l'1 de gener de 2005. La Directiva preveu un primer període de funcionament de tres anys —de 2005 a 2007—, seguit d'un segon període de cinc anys —de 2008 a 2012—, que coincidirà amb el primer període de compromís internacional de Kyoto i serà seguit, al seu torn, de quinquennis successius.

No obstant això, s'estan fent ja algunes transaccions bilaterals de drets d'emissió amb vista al primer trienni de funcionament del mercat. La primera d'aquestes transaccions es va produir el març de 2003 entre la companyia Shell (part venedora) i l'elèctrica holandesa Nuon (part compradora).

Malgrat que el mercat comunitari de drets d'emissió de gasos hivernacle serà el primer mercat multinacional de la seva mena a posar-se en marxa, cal recordar que, des de l'abril de 2002, a Gran Bretanya funciona, encara que amb caràcter voluntari, un mercat nacional de drets d'emissió de gasos hivernacle. La Directiva no impedeix que els estats membres mantinguin o, si escau, estableixin règims nacionals de drets d'emissió per a activitats incloses o no en el règim comunitari i per a gasos exclosos temporalment del règim comunitari.

Así, por ejemplo, la compra de derechos de emisión por parte de las instalaciones existentes en el territorio de un Estado miembro a instalaciones existentes en otro Estado miembro permitirá al primero incrementar su cuota de emisiones en el reparto de la carga, mientras que el segundo, el Estado de origen de los derechos de emisión, deberá reducir su cuota de emisiones en el reparto de la carga.

13. ¿Cuándo se pondrá en marcha el mercado comunitario de derechos de emisión?

La Directiva prevé que el mercado comunitario de derechos de emisión de gases de invernadero y el comercio de los mismos empezará a funcionar oficialmente el 1 de enero de 2005. La Directiva prevé un primer período de funcionamiento de tres años —de 2005 a 2007— seguido de un segundo período de cinco años —de 2008 a 2012—, que coincidirá con el primer período de compromiso internacional de Kioto y será seguido, a su vez, de quinquenios sucesivos.

Sin embargo, se están realizando ya algunas transacciones bilaterales de derechos de emisión con vistas al primer trienio de funcionamiento del mercado. La primera de ellas se produjo en marzo de 2003 entre la compañía Shell (parte vendedora) y la eléctrica holandesa Nuon (parte compradora).

Aunque el mercado comunitario de derechos de emisión de gases de invernadero será el primer mercado multinacional de su clase en ponerse en marcha, debe recordarse que desde abril de 2002 funciona en Gran Bretaña, aunque con carácter voluntario, un mercado nacional de derechos de emisión de gases de invernadero. La Directiva no impide que los Estados miembros mantengan o, en su caso, establezcan regímenes nacionales de derechos de emisión para actividades incluidas o no en el régimen comunitario y para gases excluidos temporalmente del régimen comunitario.

14. Qui assignarà els drets d'emissió?

Segons la Directiva, l'assignació dels drets d'emissió correspon fer-la a cada un dels estats membres de la UE respecte a les instal·lacions emissores situades dins del seu territori. En el procés d'assignació es distingeixen tres fases: fase de planificació, fase d'assignació pròpiament dita i fase d'expedició.

15. Els drets d'emissió seran comercials fora de la Unió Europea?

Sí. Els drets d'emissió de gasos hivernacle no tan sols es podran transferir entre persones físiques o jurídiques dins de la Unió Europea, sinó també entre persones físiques o jurídiques de la Unió Europea i persones físiques o jurídiques en tercers països, sempre que aquests últims països compleixin els tres requisits següents:

- Que hagin assumit en el Protocol de Kyoto compromisos quantificats de limitació o reducció d'emissions de gasos hivernacle.¹
- Que hagin ratificat el Protocol de Kyoto.
- Que hagin celebrat acords amb la Unió Europea per al reconeixement mutu dels seus respectius règims de comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle. En cas que se celebri algun d'aquests acords, la Comissió elaborarà totes les disposicions necessàries per al reconeixement mutu dels respectius drets d'emissió.

Actualment, cap dels 23 tercers països que van assumir en el Protocol de Kyoto compromisos quantificats de limitació o reducció d'emissions de gasos hivernacle no compleix els requisits esmentats, bé perquè encara no han ratificat el Protocol o bé perquè encara no han posat en marxa sistemes de comerç d'emissions reconeguts per la UE.

14. ¿Quién asignará los derechos de emisión?

Según la Directiva, la asignación de los derechos de emisión corresponde realizarla a cada uno de los Estados miembros de la UE respecto a las instalaciones emisoras situadas dentro su territorio. En el proceso de asignación se distinguen tres fases: fase de planificación, fase de asignación propiamente dicha y fase de expedición.

15. ¿Los derechos de emisión serán comerciables fuera de la Unión Europea?

Sí. Los derechos de emisión de gases de invernadero no sólo podrán transferirse entre personas físicas o jurídicas dentro de la Unión Europea sino también entre personas físicas o jurídicas de la Unión Europea y personas físicas o jurídicas en terceros países, siempre que éstos últimos cumplan los siguientes tres requisitos:

- Que hayan asumido en el *Protocolo de Kioto* compromisos cuantificados de limitación o reducción de emisiones de invernadero.¹
- Que hayan ratificado el *Protocolo de Kioto*.
- Que hayan celebrado acuerdos con la Unión Europea para el reconocimiento mutuo de sus respectivos regímenes de comercio de derechos de emisión de gases de efecto invernadero. En caso de celebrarse alguno de estos acuerdos, la Comisión elaborará todas las disposiciones necesarias para el reconocimiento mutuo de los respectivos derechos de emisión.

En la actualidad, ninguno de los 23 terceros países que asumieron en el *Protocolo de Kioto* compromisos cuantificados de limitación o reducción de emisiones de invernadero cumplen los citados requisitos bien por no haber ratificado aún el *Protocolo*, bien por no haber puesto en marcha todavía sistemas de comercio de emisiones reconocidos por la UE.

¹ Els únics països que han assumit en el Protocol de Kyoto compromisos quantificats de limitació o reducció d'emissions de gasos hivernacle, a més dels estats membres de la UE, són Noruega, Islàndia, Suïssa, Mònaco, Liechtenstein, Estats Units, Canadà, Austràlia, Nova Zelanda, Japó i els països europeus de l'est en transició a l'economia de mercat (Federació Russa, Estònia, Letònia, Lituània, Polònia, Romania, Hongria, Bulgària, Ucraïna, Txèquia, Eslovàquia, Croàcia i Eslovènia).

¹ Los únicos países que han asumido en el Protocolo de Kioto compromisos cuantificados de limitación o reducción de emisiones de invernadero, además de los Estados miembros de la UE, son Noruega, Islandia, Suiza, Mónaco, Liechtenstein, Estados Unidos, Canadá, Australia, Nueva Zelanda, Japón y los países europeos del Este en transición a la economía de mercado (Federación Rusa, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Rumania, Hungría, Bulgaria, Ucrania, Chequia, Eslovaquia, Croacia y Eslovenia).

16. Quin preu tindran els drets d'emissió en el mercat comunitari?

El preu dels drets d'emissió de gasos hivernacle en el mercat comunitari, que es convertirà en el cost d'emetre gasos hivernacle, dependrà bàsicament de la relació entre l'oferta i la demanda de drets.

Segons els estudis de la Comissió Europea, en cas que el comerç de drets d'emissió es limités exclusivament a la UE, sense possibilitat de comprar drets fora o de convertir els crèdits d'emissió obtinguts a través dels altres dos mecanismes flexibles de Kyoto —l'aplicació conjunta (AC) i els mecanismes per a un desenvolupament net (MDL)—, el preu dels drets d'emissió se situaria al voltant dels 26 euros per unitat. Això no obstant, si es permet a la Federació Russa i a la resta de països de l'est vendre tot el seu superàvit d'«aire calent» en el mercat comunitari, s'estima que el preu es reduiria fins als 13 euros per unitat.

En aquest sentit, resulta clarificador observar que el preu que s'ha pagat en dues de les últimes transaccions de drets d'emissió que s'han donat a conèixer no ha superat en cap cas els 10 euros per dret:

- 90.000 drets d'emissió corresponents al primer període de funcionament del règim europeu de drets d'emissió van ser transaccionats el 2003 pel broker *Evolution Markets* a un preu de 9 euros per dret d'emissió.
- 150.000 drets d'emissió també corresponents al primer període de funcionament del règim europeu de drets d'emissió van ser transaccionats per *Evolution Markets* a un preu d'entre 5,5 i 6,5 euros per dret d'emissió.

16. ¿Qué precio tendrán los derechos de emisión en el mercado comunitario?

El precio de los derechos de emisión de gases de invernadero en el mercado comunitario, que se convertirá en el coste de emitir gases de invernadero, dependerá básicamente de la relación entre la oferta y la demanda de derechos.

Según los estudios de la Comisión Europea, en caso de que el comercio de derechos de emisión se limitase exclusivamente a la UE, sin posibilidad de comprar derechos fuera o de convertir los créditos de emisión obtenidos a través de los otros dos mecanismos flexibles de Kioto —la *Aplicación Conjunta (AC)* y los *Mecanismos para un Desarrollo Limpio (MDL)*—, el precio de los derechos de emisión se situaría sobre los 26 euros por unidad. Sin embargo, si se permite a la Federación Rusa y al resto de países del Este vender todo su superávit de *aire caliente* en el mercado comunitario, se estima que el precio se reduciría hasta los 13 euros por unidad.

En este sentido, resulta clarificador observar que el precio que se ha pagado en dos de las últimas transacciones de derechos de emisión dadas a conocer no ha superado en ningún caso los 10 euros por derecho:

- 90.000 derechos de emisión correspondientes al primer período de funcionamiento del régimen europeo de derechos de emisión fueron transaccionados en 2003 por el broker *Evolution Markets* a un precio de 9 euros por derecho de emisión.
- 150.000 derechos de emisión también correspondientes al primer período de funcionamiento del régimen europeo de derechos de emisión fueron transaccionados por *Evolution Markets* a un precio de entre 5,5 y 6,5 euros por derecho de emisión.

17. Qualsevol persona podrà ser titular de drets d'emissió?

Sí. Encara que els drets d'emissió seran assignats inicialment pels estats membres només a les persones físiques o jurídiques titulars d'activitats emissores de gasos hivernacle, que seran les que després hauran de retre compte d'aquestes emissions, els titulars inicials podran transferir els seus drets a qualsevol altra persona física o jurídica, la qual, per tant, passarà a ser-ne titular.

Això obre les portes a la participació en el mercat, per exemple, tant de brokers o intermediaris capaços de crear opcions, derivats i altres eines de gestió del risc com d'ONG ambientals interessades a comprar drets d'emissió per després cancel·lar-los. Per tant, es preveu que una àmplia gamma de particulars i grups participin en aquest mercat comunitari de drets d'emissió. L'única condició prèvia que hauran de complir serà obrir un compte en el Registre Nacional de Drets d'Emissió.

18. A quines activitats i instal·lacions emissores de gasos hivernacle s'assignaran drets d'emissió?

Els drets d'emissió no s'assignaran en el període inicial de comerç (2005-2007) a totes les activitats i les instal·lacions emissores de gasos hivernacle, sinó només a les incloses en determinats subsectors enquadrats dins de quatre grans grups d'activitat industrial: l'energètic, el de producció i transformació de metalls ferris, les indústries minerals i les indústries papereres.

La Comissió Europea justifica aquesta limitació inicial en el fet que la inclusió de sectors addicionals des del principi incrementaria considerablement la complexitat administrativa del règim. Considera, a més, que les instal·lacions industrials que s'inclouen inicialment dins dels quatre sectors esmentats (entre 4.000 i 5.000) representen ja un percentatge significatiu (el 46 %) de les emissions de diòxid de carboni estimades per a l'any 2010, o el 38 % de les emissions globals comunitàries estimades per a aquest mateix any si es compten els sis gasos hivernacle considerats en el Protocol de Kyoto. Tot i això, el Parlament Europeu hauria desitjat la inclusió inicial de la indústria química i de l'alumini.

17. ¿Cualquier persona podrá ser titular de derechos de emisión?

Sí. Aunque los derechos de emisión serán asignados inicialmente por los Estados miembros sólo a las personas físicas o jurídicas titulares de actividades emisoras de gases de invernadero, que serán las que deberán luego rendir cuentas sobre los mismos, los titulares iniciales podrán transferir sus derechos a cualquier otra persona física o jurídica que, por lo tanto, pasará a ser titular de los mismos.

Esto abre la puerta a la participación en el mercado, por ejemplo, tanto de brokers o intermediarios capaces de crear opciones, derivados y otras herramientas de gestión del riesgo, como de ONG ambientales interesadas en comprar derechos de emisión para su posterior cancelación. Por tanto, está previsto que una amplia gama de particulares y grupos participen en este mercado comunitario de derechos de emisión. La única condición previa que deberán cumplir será la de abrir una cuenta en el Registro Nacional de Derechos de emisión.

18. ¿A qué actividades e instalaciones emisoras de gases de invernadero se les asignarán derechos de emisión?

Los derechos de emisión no se asignarán en el periodo inicial de comercio (2005-2007) a todas las actividades e instalaciones emisoras de gases de invernadero sino tan sólo a las incluidas en determinados subsectores encuadrados dentro de cuatro grandes grupos de actividad industrial: el energético, el de producción y transformación de metales férricos, las industrias minerales y las industrias papereras.

A les instal·lacions incloses dins d'aquestes categories només els serà aplicable la Directiva si estan per damunt dels límits quantitius que especifica la mateixa Directiva per a cada subsector. Aquests límits es refereixen, en general, a la capacitat de producció de la planta, en el sentit que si un mateix titular fes diverses activitats de la mateixa categoria a la mateixa instal·lació o emplaçament, se sumarien les capacitats d'aquestes activitats.

Igualment, quedaran excloses de l'àmbit d'aquesta Directiva, i per tant no se'ls assignaran drets d'emissió de gasos hivernacle, totes aquelles instal·lacions, o parts d'aquestes instal·lacions, que malgrat que pertanyin a algun dels sectors esmentats més amunt es facin servir per a la recerca, el desenvolupament i l'experimentació de nous productes i processos.

Tanmateix, els estats membres podran estendre, a partir de l'any 2008, el comerç de drets d'emissió a totes o algunes de les restants activitats i instal·lacions emissores de gasos hivernacle no incloses inicialment, sempre que la Comissió Europea així ho aprovi, tenint en compte tots els criteris pertinents, en particular, la incidència que això pogués tenir en el mercat interior, les possibles distorsions de la competència, la integritat mediambiental del règim de comerç de drets d'emissió i la fiabilitat del sistema previst de seguiment i notificació.

Igualment, els estats membres podran estendre, a partir de l'any 2005, el règim de comerç de drets d'emissió a instal·lacions emissores de gasos hivernacle enquadrades a les categories esmentades per sota dels límits especificats de manera general. Per fer-ho, no els caldrà l'aprovació de la Comissió Europea.

La mateixa Comissió Europea també podrà presentar al Parlament Europeu i al Consell, al més tard el 31 de desembre de 2004, una proposta per estendre el comerç de drets d'emissió a totes o algunes de les restants activitats emissores de gasos hivernacle. Aquesta proposta s'haurà de basar en els progressos registrats en el seguiment de les emissions de gasos hivernacle i haurà de tenir en compte si les modificacions, si escau, introduïdes per algun Estat membre s'han d'estendre o no al conjunt de la Comunitat.

La Comisión Europea justifica esta limitación inicial en el hecho de que la inclusión de sectores adicionales desde el principio incrementaría considerablemente la complejidad administrativa del régimen. Considera además que las instalaciones industriales incluidas inicialmente dentro de los cuatro sectores mencionados (entre 4.000 y 5.000) representan ya un porcentaje significativo (46%) de las emisiones de dióxido de carbono estimadas para el año 2010, o el 38% de las emisiones globales comunitarias estimadas para ese mismo año si se cuentan los seis gases de invernadero contemplados en el *Protocolo de Kioto*. El Parlamento Europeo hubiera deseado, sin embargo, la inclusión inicial de la industria química y del aluminio.

A las instalaciones incluidas dentro de tales categorías sólo les será de aplicación la Directiva si están por encima de los umbrales cuantitativos que especifica la propia Directiva para cada subsector. Dichos valores umbrales se refieren en general a la capacidad de producción de la planta en el sentido de que si un mismo titular realizara varias actividades de la misma categoría en la misma instalación o emplazamiento, se sumarían las capacidades de dichas actividades.

Quedarán igualmente excluidas del ámbito de esta Directiva y, por tanto, no se les asignarán derechos de emisión de gases de invernadero todas aquellas instalaciones, o partes de las mismas, que aún perteneciendo a alguna de los sectores mencionados anteriormente se utilicen para la investigación, el desarrollo y experimentación de nuevos productos y procesos.

Los Estados miembros podrán, sin embargo, extender a partir del año 2008 el comercio de derechos de emisión a todas o algunas de las restantes actividades e instalaciones emisoras de gases de invernadero no incluidas inicialmente, siempre que la Comisión Europea así lo apruebe teniendo en cuenta todos los criterios pertinentes, en particular, la incidencia que ello pudiera tener en el mercado interior, las posibles distorsiones de la competencia, la integridad medioambiental del régimen de comercio de derechos de emisión y la fiabilidad del sistema previsto de seguimiento y notificación.

Com a contrapès a aquestes possibilitats d'extensió de les activitats inicialment obligades a participar en el règim comunitari de drets d'emissió, els estats membres podran sol·licitar a la Comissió Europea que hi hagi instal·lacions emissores que quedin excloses de participar en el funcionament del comerç de drets d'emissió fins al 31 de desembre de 2007, a tot estirar.

Aquestes sol·licituds es publicaran i hauran d'enumerar les instal·lacions de les quals se sol·licita l'exclusió. Encara que la Directiva no ho digui expressament, la sol·licitud d'exclusió en cap cas no es podrà referir a la totalitat d'instal·lacions inicialment obligades dins d'un sector d'activitat, atès que, precisament, aquesta possibilitat figurava en el text original de la Directiva i fou eliminada per iniciativa del Parlament Europeu.

L'exclusió temporal d'instal·lacions sol·licitada, si escau, per un Estat membre només podrà esdevenir efectiva si l'aprova la Comissió, després que es prenguin en consideració les observacions del públic, es garanteixi que no es produeixin distorsions del mercat interior i es constati que les instal·lacions esmentades:

- Limitaran les seves emissions en la mateixa mesura que si estiguessin subjectes al que disposa la Directiva, com a conseqüència de polítiques nacionals, com, per exemple, instruments d'imposició fiscal.
- Quedaran subjectes a requisits de seguiment, notificació i verificació equivalents als que disposa la Directiva.
- Estaran subjectes a sancions que, pel cap baix, siguin equivalents a les que es preveuen en cas d'excés d'emissions a la Directiva.

Igualment, los Estados miembros podrán extender a partir del año 2005 el régimen de comercio de derechos de emisión a instalaciones emisoras de gases de invernadero encuadradas en las citadas categorías por debajo de los umbrales especificados de forma general. Para ello, no necesitarán la aprobación de la Comisión Europea.

La propia Comisión Europea también podrá presentar al Parlamento Europeo y al Consejo, a más tardar el 31 de diciembre de 2004, una propuesta para extender el comercio de derechos de emisión a todas o algunas de las restantes actividades emisoras de gases de invernadero, propuesta que deberá basarse en los progresos registrados en el seguimiento de las emisiones de gases de invernadero y tener en cuenta si las modificaciones, en su caso, introducidas por algún Estado miembro deben o no ser extendidas al conjunto de la Comunidad.

Como contrapeso a estas posibilidades de extensión de las actividades inicialmente obligadas a participar en el régimen comunitario de derechos de emisión, los Estados miembros podrán solicitar a la Comisión Europea que haya instalaciones emisoras que queden excluidas de participar en el funcionamiento del comercio de derechos de emisión hasta, como mucho, el 31 de diciembre de 2007.

Estas solicitudes se publicarán y deberá nenumerar las instalaciones cuya exclusión temporal se solicita. Aunque la Directiva no lo diga expresamente, la solicitud de exclusión en ningún caso podrá referirse a la totalidad de instalaciones inicialmente obligadas dentro de un sector de actividad, ya que precisamente dicha posibilidad estaba en el texto original de la Directiva y fue eliminada por iniciativa del Parlamento Europeo.

La exclusión temporal de instalaciones solicitada, en su caso, por un Estado miembro sólo podrá llevarse a efecto si la aprueba la Comisión después de tomar en consideración las observaciones del público, garantizarse que no se produzcan distorsiones del mercado interior y constatar que las citadas instalaciones:

19. A quines activitats i instal·lacions energètiques s'assignaran inicialment drets d'emissió?

En principi, en el període inicial (2005-2007) només s'assignaran drets d'emissió a les instal·lacions energètiques següents: instal·lacions de combustió amb una potència tèrmica nominal superior als 20 MW —incloent-hi les plantes de cogeneració, però amb l'excepció de les instal·lacions de residus perillosos o municipals—, les refineries d'hidrocarburs i les coqueries.

El valor llindar dels 20 MW aplicable a les instal·lacions de combustió es refereix en general a la capacitat de producció de la planta, en el sentit que si un mateix titular fes diverses activitats de la mateixa categoria a la mateixa instal·lació o emplaçament, se sumarien les capacitats d'aquestes activitats.

L'exclusió total de les instal·lacions d'incineració de residus de l'àmbit d'aplicació de la Directiva es justifica, segons la Comissió Europea, per les dificultats de mesurar el contingut de carboni dels residus incinerats.

- Limitarán sus emisiones en la misma medida que si estuvieran sujetas a lo dispuesto en la Directiva, como consecuencia de políticas nacionales como, por ejemplo, instrumentos de imposición fiscal.
- Quedarán sujetas a requisitos de seguimiento, notificación y verificación equivalentes a los dispuestos en la Directiva.
- Estarán sujetas a sanciones al menos equivalentes a las previstas en caso de exceso de emisiones en la Directiva.

19. ¿A qué actividades e instalaciones energéticas se les asignarán inicialmente derechos de emisión?

En principio, en el período inicial (2005-2007) sólo se asignarán derechos de emisión a las siguientes instalaciones energéticas: instalaciones de combustión con una potencia térmica nominal superior a 20 MW —incluidas las plantas de cogeneración pero con la excepción de las instalaciones de residuos peligrosos o municipales—, las refineries de hidrocarburos y las coquerías.

El valor umbral de los 20 MW aplicable a las instalaciones de combustión se refiere en general a la capacidad de producción de la planta en el sentido de que si un mismo titular realizara varias actividades de la misma categoría en la misma instalación o emplazamiento, se sumarían las capacidades de dichas actividades.

La exclusión total de las instalaciones de incineración de residuos del ámbito de aplicación de la Directiva se justifica, según la Comisión Europea, por las dificultades de medir el contenido de carbono de los residuos incinerados.

20. A les instal·lacions de combustió de biomassa de més de 20 MW s'assignaran drets d'emissió?

En principi, no, atès que, encara que l'articulat de la Directiva no exclou expressament de l'assignació de drets d'emissió les instal·lacions de combustió de biomassa de més de 20 MW, quan es refereix als principis en els quals s'ha de basar el seguiment per mitjà de càlcul de les emissions de diòxid de carboni, sí que afirma literalment en l'annex iv que «el factor d'emissió de la biomassa serà zero».

Si el factor d'emissió d'una instal·lació és zero, les emissions de gasos hivernacle a l'efecte de la Directiva seran també igual a zero, ja que aquestes emissions es calculen multiplicant el factor d'emissió per les dades de l'activitat. El fet que les emissions de diòxid de carboni d'una instal·lació a l'efecte de la Directiva siguin iguals a zero significa que, com s'explica en el capítol d'aquest informe dedicat a retre compte, no hauran de declarar cap dret d'emissió i, seguint el mateix raonament, no se'ls hauria d'assignar drets d'emissió, llevat que es vulgui utilitzar aquest mecanisme —això sí, de manera certament forçada i sempre que la Comissió Europea ho aprovés— per concedir a les plantes de biomassa de més de 20 MW de potència uns ingressos extres a partir de la venda en el mercat dels drets d'emissió assignats. Aquesta assignació fins i tot es podria estendre, si així ho decideix un Estat membre, a les plantes de biomassa de menys de 20 MW de potència.

21. A les altres instal·lacions generadores d'electricitat o calor a partir de fonts d'energia renovables s'assignaran drets d'emissió?

Tampoc. La Directiva no inclou les instal·lacions generadores d'electricitat o calor a partir de fonts d'energia renovables dins de les activitats energètiques a les quals s'assignaran drets d'emissió de gasos hivernacle. En la mesura que aquestes instal·lacions de generació renovable no emeten, per definició, gasos d'efecte hivernacle no se'ls assignen, en cap cas, drets d'emissió.

20. ¿A las instalaciones de combustión de biomasa de más de 20 MW se les asignarán derechos de emisión?

En principio, no ya que aunque el articulado de la Directiva no excluye expresamente de la asignación de derechos de emisión a las instalaciones de combustión de biomasa de más de 20 MW, al referirse a los principios en los que debe basarse el seguimiento mediante cálculo de las emisiones de dióxido de carbono, sí afirma literalmente en el anexo IV que “el factor de emisión de la biomasa será cero”.

Si el factor de emisión de una instalación es cero, las emisiones de gases de invernadero a efectos de la Directiva serán también igual a cero ya que las mismas se calculan multiplicando el factor de emisión por los datos de la actividad. El hecho de que las emisiones de dióxido de carbono de una instalación a efectos de la Directiva sean iguales a cero significa que, como se explica en el capítulo de este informe dedicado a la rendición de cuentas, no deberán rendir ningún derecho de emisión y, siguiendo el razonamiento, no deberían asignársele derechos de emisión... salvo que se quiera utilizar este mecanismo —eso sí, de manera ciertamente forzada y a expensas de que la Comisión Europea lo aprobase— para conceder a las plantas de biomasa de más de 20 MW de potencia unos ingresos extras a partir de la venta en el mercado de los derechos de emisión asignados. Asignación que podría incluso extenderse, si así lo decide un Estado miembro, a las plantas de biomasa de menos de 20 MW de potencia.

21. ¿A las restantes instalaciones generadoras de electricidad o calor a partir de fuentes de energía renovables se les asignarán derechos de emisión?

Tampoco. La Directiva no incluye a las instalaciones generadoras de electricidad o calor a partir de fuentes de energía renovables dentro de las actividades energéticas a las que se asignarán derechos de emisión de gases de invernadero. En la medida en que dichas instalaciones de generación renovable no emiten, por definición, gases de efecto invernadero no se les asignan, en ningún caso, derechos de emisión.

22. Quines conseqüències tindrà la participació del sector energètic en el comerç de drets d'emissió?

Encara que la posada en marxa del règim comunitari de comerç de drets d'emissió de gasos hivernacle permetrà al sector energètic de la UE reduir almenys en el 33 % els costos que hauria tingut en cas d'haver de complir una quota d'emissions no comercialitzable, el cost per al sector energètic de la UE de la seva participació en el comerç d'emissions s'estima que assolirà, segons la Comissió Europea, un màxim de 2.200 milions d'euros anuals. Aquesta quantitat es destinarà tant a inversions tecnològiques per reduir les emissions com a la compra global de drets d'emissió que es farà.

Segons un estudi de la consultora McKinsey, que pren com a referència els principals mercats centreeuropeus, una de les principals conseqüències del sobrecost al qual haurà de fer front el sector energètic europeu serà probablement l'increment dels preus de l'energia tant per als consumidors domèstics com per als industrials. L'estudi preveu, igualment, l'acceleració del procés de substitució del carbó pel gas natural com a principal combustible de les centrals tèrmiques no nuclears, atès que una planta de gas natural emet la meitat de CO₂ que una planta de la mateixa potència alimentada per carbó. Aquestes previsions de McKinsey es basen en el fet que el preu dels drets d'emissió s'estabilitzarà al voltant dels 25 euros per unitat l'any 2008. A aquest preu, resultarà més econòmic construir plantes de gas d'alta eficiència que no pas continuar tenint les centrals de carbó operatives. Aquestes centrals es tancaran i els seus drets d'emissió es vendran en el mercat, cosa que provocarà la caiguda dels preus fins al punt que tornarà a ser rendible mantenir les centrals de carbó per satisfer la demanda creixent d'electricitat, una demanda que tornarà a fer pujar els preus dels drets fins al nivell dels 25 euros. Segons McKinsey, un terç de les plantes de carbó se substituiran per plantes de gas entre el 2005 i el 2012, però es mantindran en funcionament els dos terços restants.

22. ¿Qué consecuencias tendrá la participación del sector energético en el comercio de derechos de emisión?

Aunque la puesta en marcha del régimen comunitario de comercio de derechos de emisión de gases de invernadero permitirá al sector energético de la UE reducir al menos un 33% los costes que hubiera tenido en caso de tener que cumplir con una cuota de emisiones no comercializable, el coste para el sector energético de la UE de su participación en el comercio de emisiones se estima que alcanzará, según la Comisión Europea, un máximo de 2.200 millones de euros anuales. Esta cantidad se destinará tanto a inversiones tecnológicas para reducir las emisiones como a la compra global de derechos de emisión que se realizará.

Según un estudio de la consultora McKinsey, que toma como referencia los principales mercados centroeuropeos, una de las principales consecuencias del sobrecoste que tendrá que afrontar el sector energético europeo será probablemente el incremento de los precios de la energía tanto para los consumidores domésticos como para los industriales. El estudio prevé igualmente la aceleración del proceso de sustitución del carbón por el gas natural como principal combustible de las centrales térmicas no nucleares, ya que una planta de gas natural emite la mitad de CO₂ que una planta de la misma potencia alimentada por carbón. Estas previsions de McKinsey se basan en que el precio de los derechos de emisión se estabilizará en torno 25 euros por unidad en 2008. A este precio, resultará más económico construir plantas de gas de alta eficiencia que seguir operando las centrales de carbón. Éstas últimas serán cerradas y sus derechos de emisión vendidos en el mercado, lo que provocará la caída de los precios hasta el punto en que volverá a ser rentable mantener las centrales de carbón para satisfacer la demanda creciente de electricidad, demanda que volverá a hacer subir los precios de los derechos hasta el nivel de los 25 euros. Según McKinsey, un tercio de las plantas de carbón será sustituidas por gas entre 2005 y 2012, pero manteniéndose en funcionamiento los dos tercios restantes.

Ara bé, si la Federació Russa i els altres països de l'est acaben participant en el mercat comunitari bé directament o bé a través de l'aplicació conjunta (AC), el preu dels drets d'emissió baixarà molt per sota dels 25 euros i, per tant, les conseqüències previstes per McKinsey quedaran fortament atenuades. Igualment, es reduiran molt els sobrecostos previstos per la Comissió Europea.

23. A quines instal·lacions no energètiques s'assignaran inicialment drets d'emissió?

Dins de la categoria d'activitats de producció i transformació de metalls ferris, la Directiva només preveu l'assignació inicial de drets d'emissió a les instal·lacions de calcinació o sinterització de minerals metàl·lics, incloent-hi el mineral sulfurat, com també a instal·lacions per a la producció de lingots de primera fusió o d'acer.

Dins de la categoria d'indústries minerals, la Directiva només preveu l'assignació inicial de drets d'emissió a les instal·lacions de fabricació de ciment sense polvoritzar (clinker) o calç, instal·lacions de fabricació de vidre, incloent-hi la fibra de vidre, instal·lacions per a la fabricació de productes ceràmics mitjançant enforçada, en particular teules, maons, maons refractaris, rajoles, gres ceràmic o porcellanes.

Finalment, la Directiva preveu també l'assignació inicial de drets d'emissió a les instal·lacions industrials papereres destinades a la fabricació de pasta de paper, a partir de fusta o altres matèries fibroses, paper i cartró.

L'annex i de la Directiva especifica els valors llindar a partir dels quals és aplicable la Directiva a cada un d'aquests subsectors. Aquests valors llindar es refereixen en general a la capacitat de producció de la planta en el sentit que, si un mateix titular fes diverses activitats de la mateixa categoria a la mateixa instal·lació o emplaçament, se sumarien les capacitats d'aquestes activitats.

Ahora bien, si la Federación Rusa y los demás países del Este acaban participando en el mercado comunitario bien directamente, bien a través de la Aplicación Conjunta (AC), el precio de los derechos de emisión bajará muy por debajo de los 25 euros, y, por tanto, las consecuencias previstas por McKinsey quedarán fuertemente atenuadas. Igualmente se verán muy reducidos los sobrecostos previstos por la Comisión Europea.

23. ¿A qué instalaciones no energéticas se les asignarán inicialmente derechos de emisión?

Dentro de la categoría de actividades de producción y transformación de metales férreos, la Directiva sólo prevé la asignación inicial de derechos de emisión a las instalaciones de calcinación o sinterización de minerales metálicos incluido el mineral sulfurado, así como a instalaciones para la producción de arrabio o de acero.

Dentro de la categoría de industrias minerales, la Directiva sólo prevé la asignación inicial de derechos de emisión a las instalaciones de fabricación de cemento sin pulverizar ("clinker") o cal, instalaciones de fabricación de vidrio incluida la fibra de vidrio, instalaciones para la fabricación de productos cerámicos mediante horneado, en particular de tejas, ladrillos, ladrillos refractarios, azulejos, gres cerámico o porcelanas.

Finalmente, la Directiva prevé también la asignación inicial de derechos de emisión a las instalaciones industriales papeleras destinadas a la fabricación de pasta de papel, a partir de madera u otras materias fibrosas, papel y cartón.

El Anexo I de la Directiva especifica los valores umbrales a partir de los cuales resulta de aplicación la Directiva a cada uno de estos subsectores. Dichos valores umbrales se refieren en general a la capacidad de producción de la planta en el sentido de que si un mismo titular realizara varias actividades de la misma categoría en la misma instalación o emplazamiento, se sumarían las capacidades de dichas actividades.

24. Quins gasos d'efecte hivernacle generaran drets d'emissió a les instal·lacions previstes inicialment?

Encara que en principi s'estableix que la Directiva s'aplicarà al comerç dels drets d'emissió relatius als sis gasos d'efecte hivernacle previstos en el Protocol de Kyoto, és a dir, el diòxid de carboni (CO₂), el metà (CH₄), l'òxid nitrós (N₂O), els hidrofluorcarburs (HFC), els perfluorcarburs (PFC) i l'hexafluorur de sofre (SF₆), la Directiva limita el comerç de drets d'emissió durant el període 2005-2007 a les emissions de CO₂ de les activitats i les instal·lacions previstes inicialment.

La Comissió argumenta aquesta limitació en el fet que actualment només és possible fer un seguiment exacte i precís de les emissions de CO₂, però no de les emissions dels altres cinc gasos, i en el fet que, a més, el diòxid de carboni suposa més del 80 % de les emissions de gasos hivernacle de la Unió Europea (1999). El Parlament Europeu hauria desitjat, tanmateix, la inclusió inicial dels sis gasos hivernacle.

Els estats membres, no obstant això, podran estendre a partir de l'any 2008 el comerç de drets d'emissió a tots o alguns dels restants gasos hivernacle, sempre que la Comissió Europea així ho aprovi, tenint en compte tots els criteris pertinents, en particular la incidència que això pugui tenir en el mercat interior, les possibles distorsions de la competència, la integritat mediambiental del règim comunitari de comerç de drets d'emissió i la fiabilitat del sistema previst de seguiment i notificació.

La mateixa Comissió Europea també podrà presentar al Parlament Europeu i al Consell, al més tard el 31 de desembre de 2004, una proposta per estendre el comerç de drets d'emissió a tots o alguns dels altres cinc gasos hivernacle. Aquesta proposta s'haurà de basar en els progressos registrats en el seguiment de les emissions d'aquests gasos i haurà de tenir en compte si les modificacions introduïdes, si escau, per algun Estat membre s'han d'estendre o no al conjunt de la Comunitat.

24. ¿Qué gases de efecto invernadero generarán derechos de emisión en las instalaciones inicialmente previstas?

Aunque en principio se establece que la Directiva se aplicará al comercio de los derechos de emisión relativos a los seis gases de efecto invernadero contemplados en el *Protocolo de Kioto*, es decir, el dióxido de carbono (CO₂), el metano (CH₄), el óxido nitroso (N₂O), los hidrofluorcarburos (HFC), los perfluorcarburos (PFC) y el hexafluoruro de azufre (SF₆), la Directiva limita el comercio de derechos de emisión durante el período 2005-2007 a las emisiones de CO₂ de las actividades e instalaciones previstas inicialmente.

La Comisión argumenta esta limitación en el hecho de que actualmente sólo es posible realizar un seguimiento exacto y preciso de las emisiones de CO₂, pero no de las de los cinco restantes gases y en que, además, el dióxido de carbono supone más del 80% de las emisiones de invernadero de la Unión Europea (1999). El Parlamento Europeo hubiera deseado, sin embargo, la inclusión inicial de los seis gases de invernadero.

Los Estados miembros podrán, sin embargo, extender a partir del año 2008 el comercio de derechos de emisión a todos o algunos de los restantes gases de invernadero siempre que la Comisión Europea así lo apruebe teniendo en cuenta todos los criterios pertinentes, en particular la incidencia que ello pudiera tener en el mercado interior, las posibles distorsiones de la competencia, la integridad medioambiental del régimen comunitario de comercio de derechos de emisión y la fiabilidad del sistema previsto de seguimiento y notificación.

La propia Comisión Europea también podrá presentar al Parlamento Europeo y al Consejo, a más tardar el 31 de diciembre de 2004, una propuesta para extender el comercio de derechos de emisión a todos o algunos de los restantes cinco gases de invernadero, propuesta que deberá basarse en los progresos registrados en el seguimiento de las emisiones de dichos gases y tener en cuenta si las modificaciones introducidas, en su caso, por algún Estado miembro deben o no ser extendidas al conjunto de la Comunidad.

25. Els drets d'emissió s'assignaran gratuïtament?

Com a mínim el 95 % i el 90 % dels drets d'emissió corresponents, respectivament, al primer (2005-2007) i el segon (2008-2012) període de funcionament del règim de comerç de drets seran assignats gratuïtament per cada Estat membre. És a dir, els estats membres podran licitar o subhastar, a tot estirar, el 5 % i el 10 % dels drets d'emissió corresponents al primer i el segon període, respectivament.

Aquest fou, sens dubte, un dels grans punts de debat durant la tramitació de la Directiva. El Parlament Europeu sempre va defensar que des del principi hi hagués una quota obligatòria de licitació de drets d'emissió, que inicialment va xifrar en el 15 % i que després va rebaixar al 5 %. El Parlament entenia d'una manera molt justificada que obligar a pagar una part dels drets d'emissió garantia l'aplicació progressiva del principi de «qui contamina, paga», oferia un senyal-preu de la tona de carboni en el mercat, reconeixia el mèrit de les empreses que havien fet reduccions primerenques de les seves emissions i, per tant, conduïa a una menor distorsió de la competència. Finalment, el Parlament es va haver de rendir i acceptar que la licitació de drets d'emissió fos només voluntària i limitada als percentatges màxims assenyalats més amunt.

De fet, la mateixa Comissió Europea va defensar també les bondats de la subhasta enfront de l'assignació gratuïta. D'aquesta manera, el Llibre verd sobre el comerç dels drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle a la UE afirma que «des d'un punt de vista tècnic, la subhasta periòdica [de drets d'emissió] és preferible, atès que tracta de manera equitativa i correcta totes les empreses i els dona l'oportunitat d'adquirir drets d'emissió d'una manera transparent. Aquest mètode es basa en el principi de "qui contamina, paga" [...]. La subhasta evita la necessitat de prendre decisions difícils i políticament delicades sobre la magnitud de la quota que s'ha d'assignar a cada empresa.»

25. ¿Los derechos de emisión se asignarán gratuitamente?

Al menos el 95% y el 90% de los derechos de emisión correspondientes, respectivamente, al primer (2005-2007) y al segundo (2008-2012) período de funcionamiento del régimen de comercio de derechos serán asignados gratuitamente por cada Estado miembro. Es decir, los Estados miembros podrán como mucho licitar o subastar el 5% y el 10% de los derechos de emisión correspondientes al primer y segundo período, respectivamente.

Este fue, sin duda, uno de los grandes puntos de debate durante la tramitación de la Directiva. El Parlamento Europeo siempre defendió que hubiera desde el principio una cuota obligatoria de licitación de derechos de emisión, que inicialmente cifró en el 15% y luego rebajó al 5%. El Parlamento entendía de manera muy justificada que obligar a pagar una parte de los derechos de emisión garantizaba la aplicación progresiva del principio "quien contamina, paga", ofrecía una señal-precio de la tonelada de carbono en el mercado, reconocía el mérito de las empresas que habían llevado reducciones tempranas de sus emisiones y, por tanto, conducía a una menor distorsión de la competencia. Finalmente, el Parlamento tuvo que rendirse y aceptar que la licitación de derechos de emisión fuera sólo voluntaria y limitada a los porcentajes máximos señalados más arriba.

De hecho, la propia Comisión Europea defendió también las bondades de la subasta frente a la asignación gratuita. Así, el *Libro Verde sobre el comercio de los derechos de emisión de gases de efecto invernadero en la UE* afirma que "desde un punto de vista técnico, la subasta periódica [de derechos de emisión] es preferible ya que trata de forma equitativa y correcta a todas las empresas dándoles la oportunidad de adquirir derechos de emisión de forma transparente. Este método se basa en el principio de "quien contamina, paga" [...]. La subasta evita la necesidad de tomar decisiones difíciles y políticamente delicadas sobre la magnitud de la cuota que se debe asignar a cada empresa".

26. Quines obligacions prèvies tindran les instal·lacions emissores de gasos hivernacle a les quals s'assignaran drets d'emissió?

Els titulars de les instal·lacions emissores de gasos hivernacle a les quals s'assignaran drets d'emissió tindran l'obligació prèvia de sol·licitar a l'autoritat competent un permís d'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

A la sol·licitud per a l'obtenció d'aquest permís haurà de constar una descripció de la instal·lació i les seves activitats, incloent-hi la tecnologia emprada; de les matèries primeres i auxiliars l'ús de les quals pugui provocar emissions dels gasos hivernacle previstos per la Directiva; de les fonts d'emissions d'aquests gasos existents a la instal·lació, com també de les mesures previstes per al seguiment i la notificació de les emissions de conformitat amb les directrius de la Comissió Europea. La sol·licitud també haurà d'incloure un resum no tècnic de totes aquestes dades.

L'autoritat competent de cada Estat membre concedirà el permís d'emissió de gasos d'efecte hivernacle si considera que el titular de la instal·lació és capaç de garantir el seguiment i la notificació de les emissions. En els permisos d'emissions, que podran cobrir una o més instal·lacions en un mateix emplaçament operat per un mateix titular, hauran de constar-hi les indicacions següents: el nom i l'adreça del titular, una descripció de les activitats i les emissions de la instal·lació, els requisits de seguiment, especificant-ne la metodologia i la freqüència, els requisits de notificació i l'obligació de lliurar cada any un nombre de drets d'emissió equivalents a les emissions totals de la seva instal·lació durant l'any natural anterior, degudament verificades.

Els estats membres vetllaran perquè els titulars de totes les instal·lacions a les quals s'assignen drets d'emissió posseeixin, a partir de l'1 de gener de 2005, el permís esmentat, expedit per una autoritat competent d'acord amb el procediment explicat i, per tant, que cap d'aquestes instal·lacions no porti a terme la seva activitat sense disposar de tal permís.

26. ¿Qué obligaciones previas tendrán las instalaciones emisoras de gases de invernadero a las que se vayan asignar derechos de emisión?

Los titulares de las instalaciones emisoras de gases de invernadero a las que se vayan a asignar derechos de emisión tendrán la obligación previa de solicitar a la autoridad competente un permiso de emisión de gases de efecto invernadero.

En la solicitud para la obtención de este permiso deberá constar una descripción de la instalación y sus actividades, incluida la tecnología utilizada; de las materias primas y auxiliares cuyo uso pueda provocar emisiones de los gases de invernadero contemplados por la Directiva; de las fuentes de emisiones de tales gases existentes en la instalación, así como de las medidas previstas para el seguimiento y notificación de las emisiones de conformidad con las directrices de la Comisión Europea. La solicitud también incluirá un resumen no técnico de todos estos datos.

La autoridad competente de cada Estado miembro concederá el permiso de emisión de gases de efecto invernadero si considera que el titular de la instalación es capaz de garantizar el seguimiento y la notificación de las emisiones. En los permisos de emisiones, que podrán cubrir una o más instalaciones en un mismo emplazamiento operado por un mismo titular, constarán las siguientes indicaciones: el nombre y la dirección del titular, una descripción de las actividades y emisiones de la instalación, los requisitos de seguimiento, especificando la metodología y frecuencia del mismo, los requisitos de notificación y la obligación de entregar cada año un número de derechos de emisión equivalentes a las emisiones totales de su instalación durante el año natural anterior, debidamente verificadas.

Los Estados miembros velarán para que los titulares de todas las instalaciones a las que se asignen derechos de emisión posean a partir del 1 de enero de 2005 el citado permiso expedido por una autoridad competente de acuerdo con el procedimiento explicado y, por tanto, que ninguna de dichas instalaciones lleve a cabo su actividad sin disponer de tal permiso.

Els titulars de les instal·lacions a les quals s'assignin drets d'emissió tenen l'obligació de notificar a l'autoritat competent qualsevol canvi previst en el caràcter o el funcionament de la instal·lació o qualsevol ampliació prevista d'aquesta instal·lació que pugui fer necessària l'actualització del permís. L'autoritat competent actualitzarà el permís quan correspongui. En cas de canvi de la identitat del titular de la instal·lació, l'autoritat competent actualitzarà el permís introduint el nom i l'adreça del nou titular.

L'autoritat competent posarà a la disposició del públic els informes que es trobin en poder seu sobre les emissions que s'exigeixin per a l'obtenció del permís d'emissió de gasos hivernacle.

Les condicions i el procediment d'expedició del permís d'emissió de gasos d'efecte hivernacle d'aquelles instal·lacions emissores previstes en l'annex i de la Directiva 96/61/CE, relativa a la prevenció i al control integrats de la contaminació, s'haurà de coordinar amb les condicions i el procediment previstos per al permís d'emissió de gasos hivernacle previst en aquesta última Directiva, i es poden integrar els primers en aquest últim. En tot cas, el permís previst a la Directiva 96/61/CE no inclourà per a les instal·lacions a les quals s'assignen drets d'emissió un valor límit d'emissions de gasos hivernacle si no és que és necessari per garantir que això no provoqui cap contaminació local significativa. Els estats membres podran optar, a més, per no imposar requisits relatius a l'eficiència energètica a aquestes instal·lacions. Les autoritats competents modificaran el permís quan correspongui en aquests casos.

Los titulares de las instalaciones a las que se asignen derechos de emisión tienen la obligación de notificar a la autoridad competente cualquier cambio previsto en el carácter o el funcionamiento de la instalación o cualquier ampliación prevista de ésta que pueda hacer necesaria la actualización del permiso. La autoridad competente actualizará el permiso cuando proceda. En caso de cambio de la identidad del titular de la instalación, la autoridad competente actualizará el permiso introduciendo el nombre y la dirección del nuevo titular.

La autoridad competente pondrá a disposición del público los informes que obren en su poder sobre las emisiones exigidos para la obtención del permiso de emisión de gases de invernadero.

Las condiciones y el procedimiento de expedición del permiso de emisión de gases de efecto invernadero de aquellas instalaciones emisoras contempladas en el Anexo I de la Directiva 96/61/CE relativa a la prevención y al control integrados de la contaminación deberá coordinarse con las condiciones y el procedimiento previstos para el permiso de emisión de gases de invernadero contemplado en esta última Directiva, pudiéndose integrar los primeros en este último. En todo caso, el permiso contemplado en la Directiva 96/61/CE no incluirá para las instalaciones a las que se asignen derechos de emisión un valor límite de emisiones de gases de invernadero a menos que ello sea necesario para garantizar que ello no provoque ninguna contaminación local significativa. Los Estados miembros podrán optar, además, por no imponer requisitos relativos a la eficiencia energética a dichas instalaciones. Las autoridades competentes modificarán el permiso cuando corresponda en estos casos.

27. La posada en marxa del mercat de drets d'emissions beneficiarà les energies renovables a la UE?

El mercat europeu de drets d'emissió de gasos hivernacle pot aportar beneficis reduïts al desenvolupament de les energies renovables a la Unió Europea. Amb drets d'emissió assignats en la seva major part gratuïtament, límits poc clars d'assignació i excloent les fonts renovables, els sobrecostos als quals haurà de fer front la indústria energètica convencional per la seva contaminació de gasos hivernacle seran modestos i, per tant, no contribuiran gaire a canviar les distorsions actuals del mercat energètic en detriment de les energies renovables.

És cert, en qualsevol cas, que el lleuger encariment dels preus de les energies ajudarà a fer més competitives, en termes relatius, les fonts renovables. És important, tanmateix, deixar ben clar que, en contra del que afirmen algunes veus, el lleuger increment de costos al qual hauran de fer front les energies marrons amb la posada en marxa del sistema de comerç d'emissions, no permetrà, en cap cas, compensar tots els seus costos externs. Amb vista a accentuar aquesta tendència, és important aconseguir que els estats membres subhastin el màxim nombre possible de drets d'emissió des de la primera fase i que destinin les quantitats recaptades al foment de l'eficiència energètica i les energies renovables.

En canvi, sí que s'han de destacar les interessants oportunitats de negoci que per als promotors i els fabricants de tecnologies renovables occidentals tindrà el finançament i la construcció de plantes de generació de calor i/o electricitat a partir de fonts renovables que es desenvolupin a l'empara de projectes d'aplicació conjunta (AC) i mecanismes per a un desenvolupament net (MDL) en els estats de l'est d'Europa i en els països en vies de desenvolupament, respectivament. Aquestes oportunitats només seran possibles, no obstant això, si el marc jurídic i econòmic dels països d'acollida fa factible la inversió i redueix al màxim els costos de transacció i la incertesa regulatòria. Si es donen aquestes condicions, es preveu la realització de molts projectes d'energies renovables.

27. ¿La puesta en marcha del mercado de derechos de emisiones beneficiará a las energías renovables en la UE?

El mercado europeo de derechos de emisión de invernadero puede aportar beneficios reducidos al desarrollo de las energías renovables en la Unión Europea. Con derechos de emisión asignados en su mayoría de forma gratuita, límites poco claros de asignación y excluyendo a las fuentes renovables, los sobrecostos que deberá afrontar la industria energética convencional por su contaminación de invernadero serán modestos y, por tanto, en poco contribuirán a cambiar las actuales distorsiones del mercado energético en detrimento de las energías renovables.

Es cierto, en cualquier caso, que el ligero encarecimiento de los precios de las energías ayudará a hacer más competitivas en términos relativos a las fuentes renovables. Es importante, sin embargo, dejar bien claro que, en contra de lo que afirman algunas voces, el ligero incremento de costes que deberán afrontar las *energías marrones* con la puesta en marcha del sistema de comercio de emisiones en ningún caso permitirá compensar todos sus costos externos. Con vistas a acentuar esta tendencia, es importante conseguir que los Estados miembros subasten el máximo posible de derechos de emisión desde la primera fase y destinen las cantidades recaudadas al fomento de la eficiencia energética y las energías renovables.

En cambio, sí deben destacarse las interesantes oportunidades de negocio que para los promotores y fabricantes de tecnologías renovables occidentales tendrá la financiación y construcción de plantas de generación de calor y/o electricidad a partir de fuentes renovables realizadas al amparo de proyectos de *Aplicación Conjunta (AC)* y *Mecanismo para un Desarrollo Limpio (MDL)* en los Estados del Este de Europa y en los países en vías de desarrollo, respectivamente. Ello sólo será posible, sin embargo, si el marco jurídico y económico de los países de acogida hace factible la inversión y reduce al máximo los costes de transacción y la incertidumbre regulatoria. Si se dan estas condiciones, está prevista la realización de muchos proyectos energéticos renovables.

C DRETS D'EMISSIÓ: EL PROCÉS D'ASSIGNACIÓ

28. Com s'assignaran els drets d'emissió?

L'assignació dels drets d'emissió per part dels estats membres es farà per mitjà d'un procés en tres fases: fase de planificació, fase d'assignació stricto sensu i fase d'expedició.

29. Com i quan es planificarà l'assignació dels drets d'emissió?

Cada Estat membre elaborarà un pla nacional en el qual es determinarà la quantitat total de drets d'emissió que preveu assignar en cada un dels períodes consecutius establerts —de l'1 de gener de 2005 al 31 de desembre de 2007, de l'1 de gener de 2008 al 31 de desembre de 2012, i quinquennis successius—, com també el procediment d'assignació d'aquests drets.

El Pla nacional d'assignació per al període 2005-2007 haurà d'estar publicat pels estats membres, i notificat a la Comissió Europea i a la resta d'estats, abans del 31 de març de 2004. El Pla nacional d'assignació per al període 2008-2012 haurà d'estar publicat pels estats membres, i notificat a la Comissió i a la resta d'estats, abans del 30 de juny de 2006.

Els plans nacionals d'assignació seran examinats per la Comissió Europea, que, en un termini màxim de tres mesos, comptadors des que li hagin estat notificats, els podrà rebutjar totalment o parcialment si els considera incompatibles amb els criteris generals d'assignació previstos a la Directiva, una incompatibilitat que la Comissió caldrà que motivi sistemàticament. Si la Comissió Europea rebutja inicialment un pla nacional, l'Estat membre afectat haurà d'esmenar aquest pla convenientment. Només si la Comissió Europea accepta aquestes esmenes, els estats podran executar el Pla.

C DERECHOS DE EMISIÓN: EL PROCESO DE ASIGNACIÓN

28. ¿Cómo se asignarán los derechos de emisión?

La asignación de los derechos de emisión por parte de los Estados miembros se realizará mediante un proceso en tres fases: fase de planificación, fase de asignación stricto sensu y fase de expedición.

29. ¿Cómo y cuándo se planificará la asignación de los derechos de emisión?

Cada Estado miembro elaborará un Plan Nacional en el que se determinará la cantidad total de derechos de emisión que prevé asignar en cada uno de los períodos consecutivos establecidos —del 1 de enero de 2005 al 31 de diciembre de 2007, del 1 de enero de 2008 al 31 de diciembre de 2012 y quinquenios sucesivos—, así como el procedimiento de asignación de los mismos.

El Plan Nacional de Asignación para el período 2005-2007 deberá estar publicado por los Estados Miembros, y notificado a la Comisión Europea y al resto de Estados, antes del 31 de marzo de 2004. El Plan Nacional de Asignación para el período 2008-2012 deberá estar publicado por los Estados Miembros, y notificado a la Comisión y al resto de Estados, antes del 30 de junio de 2006.

Los Planes Nacionales de Asignación serán examinados por la Comisión Europea que, en un plazo máximo de tres meses a contar desde que le fueron notificados, podrá rechazarlos total o parcialmente si los considera incompatibles con los criterios generales de asignación previstos en la Directiva, incompatibilidad que la Comisión deberá motivar sistemáticamente. Si la Comisión Europea rechaza inicialmente un Plan Nacional, el Estado Miembro afectado deberá enmendar dicho Plan convenientemente. Sólo si la Comisión Europea acepta estas enmiendas podrán los Estados ejecutar el Plan.

30. Quins criteris generals hauran de seguir els plans nacionals d'assignació de drets d'emissió?

Els plans nacionals d'assignació s'hauran de basar en criteris objectius i transparents, tenint en compte degudament les observacions del públic. Els apartats 31 i 32 d'aquest informe resumeixen els criteris mínims que hauran de seguir aquests plans, uns criteris que la Comissió Europea ha desenvolupat més detalladament en un manual d'aplicació recent.

31. Quina quantitat total de drets d'emissió podran assignar els estats?

Amb la finalitat d'impedir que els estats membres facin una assignació excessiva de drets d'emissió en benefici propi i de les empreses emissores de gasos hivernacle situades en el seu territori, una sobreassignació que posaria en perill l'objectiu de reducció d'emissions, la Directiva estableix que la quantitat total de drets d'emissió que els estats membres podran assignar haurà de complir els requisits següents:

- Ser compatible amb l'obligació de cada Estat membre de limitar les seves emissions de conformitat amb el que es va acordar en el Protocol de Kyoto, tenint en compte tant el percentatge de les emissions globals que representen aquests drets en comparació de les emissions de fonts no previstes inicialment a la Directiva com les mesures nacionals en matèria d'energia.
- Ser compatible, abans de 2008, amb el propòsit d'assolir o superar l'objectiu d'emissions de cada Estat derivat del Protocol de Kyoto.
- Ser coherent amb el Programa nacional relatiu al canvi climàtic.
- Ser coherent amb les avaluacions del progrés real i previst cap al compliment de les contribucions dels estats membres als compromisos de la Comunitat en matèria d'emissions de gasos hivernacle.

30. ¿Qué criterios generales deberán seguir los Planes Nacionales de asignación de derechos de emisión?

Los Planes Nacionales de asignación deberán basarse en criterios objetivos y transparentes, teniendo debidamente en cuenta las observaciones del público. Los apartados 31 y 32 de este informe resumen los criterios mínimos que deberán seguir dichos Planes, criterios que la Comisión Europea ha desarrollado con mayor detalle en un reciente manual de aplicación.

31. ¿Qué cantidad total de derechos de emisión podrán asignar los Estados?

Con el fin de impedir que los Estados miembros realicen una asignación excesiva de derechos de emisión en beneficio propio y de las empresas emisoras de gases de invernadero radicadas en su territorio, sobreasignación que pondría en peligro el objetivo de reducción de emisiones, la Directiva establece que la cantidad total de derechos de emisión que los Estados miembros podrán asignar deberá cumplir los siguientes requisitos:

- Ser compatible con la obligación de cada Estado miembro de limitar sus emisiones de acuerdo con lo acordado en el *Protocolo de Kioto*, teniendo en cuenta tanto el porcentaje de las emisiones globales que representan dichos derechos en comparación con las emisiones de fuentes no contempladas inicialmente en la Directiva, como las medidas nacionales en materia de energía.
- Ser compatible, antes de 2008, con el propósito de alcanzar o superar el objetivo de emisiones de cada Estado derivado del *Protocolo de Kioto*.
- Ser coherente con el Programa Nacional relativo al Cambio Climático.
- Ser coherente con las evaluaciones del progreso real y previsto hacia el cumplimiento de las contribuciones de los Estados miembros a los compromisos de la Comunidad en materia de emisiones de invernadero.

Encara que finalment ha aconseguit estrènyer el marge concedit als estats membres, el Parlament Europeu hauria preferit, certament, imposar uns límits més precisos i quantificables a la quantitat total de drets que cada Estat membre podrà assignar. En aquest sentit, el Parlament va proposar, inicialment, establir un límit fix del 50 % respecte a totes les emissions previstes. Posteriorment, va acceptar flexibilitzar la seva proposta inicial i establir com a sostre dels drets totals d'emissió permesos el percentatge que representaven el 1990 les emissions de gasos hivernacle dels sectors considerats respecte al total de les emissions, aplicat aquest percentatge a la corba lineal entre les emissions de base anuals de cada Estat membre i els objectius que hagi d'assolir segons el Protocol de Kyoto. El Consell de Ministres, tanmateix, no va acceptar finalment cap d'aquestes propostes del Parlament Europeu.

Els tres primers criteris esmentats més amunt no podran ser modificats per la Comissió Europea mitjançant el procediment de comitologia per al període 2008-2012, cosa que sí que es podrà fer amb el criteri restant a la vista tant dels informes anuals d'avaluació redactats pels estats membres com de l'experiència adquirida en l'aplicació de la Directiva.

32. Quins criteris s'hauran de seguir en la distribució dels drets d'emissió totals entre les activitats emissores?

La distribució dels drets d'emissió entre les activitats emissores és, sens dubte, un aspecte clau de qualsevol règim de comerç de drets. El Pla nacional d'assignació haurà de contenir una llista de les instal·lacions cobertes per la Directiva amb esment de les xifres de drets d'emissió que es preveu assignar a cada una d'aquestes instal·lacions. En l'assignació d'aquests drets, el Pla nacional haurà de tenir en compte els criteris següents:

- No haurà de distingir entre empreses o sectors de tal manera que s'afavoreixi indegudament determinades empreses o activitats.
- Podrà contenir mesures primerenques i haurà d'incloure informació sobre la manera com es tindran en compte les mesures primerenques.

Aunque finalmente ha logrado estrechar el margen concedido a los Estados Miembros, el Parlamento Europeo hubiera ciertamente preferido imponer unos límites más precisos y cuantificables a la cantidad total de derechos que cada Estado miembro podrá asignar. En este sentido, el Parlamento propuso inicialmente establecer un límite fijo del 50% respecto de todas las emisiones previstas. Posteriormente, aceptó flexibilizar su propuesta inicial y establecer como techo de los derechos totales de emisión permitidos el porcentaje que representarían en 1990 las emisiones de invernadero de los sectores contemplados respecto del total de las emisiones, aplicado ese porcentaje a la curva lineal entre las emisiones de base anuales de cada Estado miembro y los objetivos que deba alcanzar según el Protocolo de Kioto. El Consejo de Ministros, sin embargo, no aceptó finalmente ninguna de estas propuestas del Parlamento Europeo.

Los tres primeros criterios citados más arriba no podrán ser modificados por la Comisión Europea mediante el procedimiento de comitología para el período 2008-2012, cosa que sí podrá hacerse con el criterio restante a la vista tanto de los Informes anuales de evaluación redactados por los Estados miembros como de la experiencia adquirida en la aplicación de la Directiva.

32. ¿Qué criterios deberán seguirse en la distribución de los derechos de emisión totales entre las actividades emisoras?

La distribució dels drets d'emissió entre les activitats emissores és, sin duda, un aspecto clave de cualquier régimen de comercio de derechos. El Plan Nacional de Asignación deberá contener una lista de las instalaciones cubiertas por la Directiva con mención de las cifras de derechos de emisión que se prevé asignar a cada una de ellas. En la asignación de estos derechos, el Plan Nacional deberá tener en cuenta los siguientes criterios:

- No deberá distinguir entre empresas o sectores de modo que se favorezca indebidamente a determinadas empresas o actividades.

- La quantitat de drets d'emissió assignats a cada activitat haurà de ser coherent amb el seu potencial, incloent-hi el tecnològic, de reducció d'emissions. Els estats membres podran basar la seva distribució de drets d'emissió en la mitjana de les emissions de gasos d'efecte hivernacle per producte en cada sector d'activitat i en els progressos assolibles en cada una de les emissions.
 - Haurà de ser coherent amb els altres instruments legislatius i polítics comunitaris. Caldrà tenir en compte els augments inevitables de les emissions resultants de nous requisits legislatius.
 - Haurà d'incloure informació sobre la manera com els nous entrants podran començar a participar en el règim comunitari en l'Estat membre de què es tracti. Es considerarà nou entrant tota instal·lació emissora de gasos hivernacle a la qual es concedeixi un permís d'emissió de gasos hivernacle —o una renovació del permís a causa d'un canvi en el caràcter o el funcionament de la instal·lació, o a una ampliació d'aquesta instal·lació— amb posterioritat a la notificació a la Comissió Europea del Pla nacional d'assignació.
 - Haurà d'incloure informació sobre la manera com es tindran en compte les tecnologies netes, incloent-hi les tecnologies energèticament eficients.
 - Haurà d'incloure disposicions sobre la formulació d'observacions per part del públic i informació sobre les mesures gràcies a les quals es tindran en compte degudament aquestes observacions abans de prendre una decisió sobre l'assignació de drets d'emissió.
 - A més, podrà contenir informació sobre la manera com es tindrà en compte la competència de països o entitats exteriors a la Unió Europea.
- L'autoritat competent posarà a la disposició del públic les decisions sobre l'assignació de drets d'emissió que es trobin en poder seu.
- Podrà contenir mesures tempranas e inclourà informació sobre la manera en que se tendran en cuenta las medidas tempranas.
 - La cantidad de derechos de emisión asignados a cada actividad será coherente con su potencial, incluido el tecnológico, de reducción de emisiones. Los Estados miembros podrán basar su distribución de derechos de emisión en el promedio de las emisiones de gases de efecto invernadero por producto en cada sector de actividad y en los progresos alcanzables en cada una de ellas.
 - Deberá ser coherente con los demás instrumentos legislativos y políticos comunitarios. Se tendrán en cuenta los aumentos inevitables de las emisiones resultantes de nuevos requisitos legislativos.
 - Deberá incluir información sobre la manera en que los nuevos entrantes podrán comenzar a participar en el régimen comunitario en el Estado miembro de que se trate. Se considerará nuevo entrante a toda instalación emisora de gases de invernadero a la que se conceda un permiso de emisión de gases de invernadero —o una renovación del permiso debido a un cambio en el carácter o funcionamiento de la instalación, o a una ampliación de esta— con posterioridad a la notificación a la Comisión Europea del Plan Nacional de Asignación.
 - Deberá incluir información sobre la manera en que se tendrán en cuenta las tecnologías limpias, incluidas las tecnologías energéticamente eficientes.
 - Deberá incluir disposiciones sobre la formulación de observaciones por parte del público e incluirá información sobre las medidas gracias a las cuales se tendrán debidamente en cuenta dichas observaciones antes de tomar una decisión sobre la asignación de derechos de emisión.
 - Podrá además contener información sobre el modo en que se tendrá en cuenta la competencia de países o entidades exteriores a la Unión Europea.

Els dos primers criteris esmentats més amunt no podran ser modificats per la Comissió Europea mitjançant el procediment de comitologia per al període 2008-2012, cosa que sí que es podrà fer amb els restants criteris esmentats, a la vista tant dels informes anuals d'avaluació redactats pels estats membres com de l'experiència adquirida en l'aplicació de la Directiva.

33. Quan s'executarà l'assignació i l'expedició de drets d'emissió?

Un cop aprovats expressament o tàcitament per la Comissió Europea els plans nacionals d'assignació de drets corresponents a cada període, els estats membres assignaran als titulars de cada instal·lació els drets d'emissió previstos per a cada una de les instal·lacions en el Pla nacional corresponent.

Aquesta assignació s'haurà de fer abans del 30 de setembre de 2004, amb relació als drets d'emissió del període 2005-2007, i abans del 1 de gener de 2007, amb relació als drets corresponents al segon període de funcionament del règim comunitari de comerç (2008-2012). Per als quinquennis successius, l'assignació de drets d'emissió es farà, com a mínim, dotze mesos abans de l'inici de cada període de funcionament.

L'autoritat competent expedirà cada any, al més tard el 28 de febrer, una part del total de drets d'emissió assignats als titulars de cada instal·lació per a cada un dels períodes de funcionament.

Els titulars d'instal·lacions emissores de gasos hivernacle dedicades a la mateixa activitat podran sol·licitar a l'autoritat competent de l'Estat membre agrupar les seves instal·lacions, a l'efecte tant de l'assignació i l'expedició de drets d'emissió com del lliurament posterior i la cancel·lació d'aquests drets. A la sol·licitud s'hauran d'especificar les instal·lacions agrupades i el període o períodes de funcionament del règim de comerç d'emissions durant el qual es vol agrupar les instal·lacions. Igualment, la sol·licitud haurà de demostrar que un administrador fiduciari serà capaç d'assumir les obligacions establertes a la Directiva.

La autoridad competente pondrá a disposición del público las decisiones sobre la asignación de derechos de emisión que obren en su poder.

Los dos primeros criterios citados más arriba no podrán ser modificados por la Comisión Europea mediante el procedimiento de comitología para el período 2008-2012, cosa que sí podrá hacerse con los restantes criterios citados, a la vista tanto de los Informes anuales de evaluación redactados por los Estados miembros como de la experiencia adquirida en la aplicación de la Directiva.

33. ¿Cuándo se ejecutará la asignación y expedición de derechos de emisión?

Una vez aprobados expresa o tácitamente por la Comisión Europea los Planes Nacionales de Asignación de derechos correspondientes a cada período, los Estados miembros procederán a asignar a los titulares de cada instalación los derechos de emisión previstos para cada una de ellas en el correspondiente Plan Nacional.

Esta asignación deberá realizarse antes del 30 de septiembre de 2004 con relación a los derechos de emisión del período 2005-2007, y antes del 1 de enero de 2007 con relación a los derechos correspondientes al segundo período de funcionamiento del régimen comunitario de comercio (2008-2012). Para los quinquenios sucesivos, la asignación de derechos de emisión se realizará al menos doce meses antes del inicio de cada período de funcionamiento.

La autoridad competente expedirá cada año, a más tardar el 28 de febrero, una parte del total de derechos de emisión asignados a los titulares de cada instalación para cada uno de los períodos de funcionamiento.

Els estats membres hauran de presentar aquesta sol·licitud a la Comissió Europea, que, en un termini màxim de tres mesos a partir de la seva recepció, podrà rebutjar-la motivadament si considera que no compleix els requisits establerts a la Directiva. En cas que la sol·licitud sigui rebutjada, l'Estat membre només podrà permetre l'agrupació d'aquestes instal·lacions si la Comissió accepta les modificacions proposades.

Una vegada acceptada finalment la sol·licitud, els titulars de les instal·lacions agrupades nomenaran un administrador fiduciari, a qui s'expedirà el total dels drets d'emissió previstos per a cada una de les instal·lacions agrupades.

En cas de força major i només durant el primer període de funcionament del règim de comerç de drets d'emissió (2005-2007), els estats membres podran sol·licitar a la Comissió Europea que s'assignin drets d'emissió addicionals i intransferibles a instal·lacions determinades. Si la Comissió Europea determina que la força major està demostrada, autoritzarà l'expedició d'aquests drets. Fa poc, la Comissió Europea ha formulat orientacions per descriure les circumstàncies en les quals quedi demostrada la situació de força major.

Los titulares de instalaciones emisoras de gases de invernadero dedicadas a la misma actividad podrán solicitar a la autoridad competente del Estado miembro agrupar sus instalaciones a efectos tanto de la asignación y expedición de derechos de emisión como de la posterior entrega y cancelación de los mismos. En la solicitud deberán especificarse las instalaciones agrupadas y el período o períodos de funcionamiento del régimen de comercio de emisiones durante el cual desean agruparlas. Igualmente, la solicitud deberá demostrar que un administrador fiduciario será capaz de asumir las obligaciones establecidas en la Directiva.

Los Estados miembros deberán presentar esta solicitud a la Comisión Europea que, en un plazo máximo de tres meses a partir de su recepción, podrá rechazarla motivadamente si considera que no cumple los requisitos establecidos en la Directiva. En caso de que la solicitud sea rechazada, el Estado miembro sólo podrá permitir la agrupación de dichas instalaciones si la Comisión acepta las modificaciones propuestas.

Una vez aceptada finalmente la solicitud, los titulares de las instalaciones agrupadas nombrarán un administrador fiduciario a quien se expedirá el total de los derechos de emisión previstos para cada una de las instalaciones agrupadas.

En caso de fuerza mayor y sólo durante el primer período de funcionamiento del régimen de comercio de derechos de emisión (2005-2007), los Estados miembros podrán solicitar a la Comisión Europea que se asignen derechos de emisión adicionales e intransferibles a determinadas instalaciones. Si la Comisión Europea determina que la fuerza mayor está demostrada, autorizará la expedición de tales derechos. La Comisión Europea ha formulado recientemente orientaciones para describir las circunstancias en la que quede demostrada la situación de fuerza mayor.

D DRETS D'EMISSIÓ: RETRE COMPTE

34. Com i quan els titulars de les instal·lacions emissores de gasos hivernacle hauran de retre compte de les seves emissions i dels drets d'emissió en poder seu?

Si els drets d'emissió assignats a una instal·lació emissora determinada, o a una agrupació d'instal·lacions emissores, finalment no són suficients per cobrir les emissions totals realitzades, el titular de la instal·lació o, si escau, l'administrador fiduciari de les instal·lacions agrupades podran comprar en el mercat els drets d'emissió sobrants d'altres instal·lacions emissores que els falten. No obstant això, els titulars de drets sobrants no sempre estaran interessats a vendre'ls, atès que de vegades preferiran conservar-los per utilitzar-los en anys subsegüents, amb la finalitat de cobrir les seves pròpies emissions futures o d'especular-hi en cas, per exemple, que prevegin un augment futur del seu preu.

En tot cas, els estats membres vetllaran perquè el titular de cada instal·lació emissora de gasos hivernacle o, si escau, l'administrador fiduciari de les instal·lacions agrupades a la qual s'hagin assignat drets d'emissió lliurin, abans del 30 d'abril de cada any, un nombre de drets d'emissió equivalents a les emissions totals de la seva instal·lació, o instal·lacions agrupades, realitzades durant l'any natural anterior. Els estats membres vetllaran, a més, perquè aquests drets declarats es cancel·lin a continuació.

A més, els drets d'emissió es podran cancel·lar en qualsevol moment a petició del seu titular o, si escau, de l'administrador fiduciari d'instal·lacions agrupades. Aquest supòsit permetria, per exemple, a una ONG ambiental comprar drets d'emissió només amb l'objectiu de cancel·lar-los immediatament. D'aquesta manera, faria més estret el mercat i, per tant, en teoria incrementaria el preu dels drets negociats en aquest mercat.

D DERECHOS DE EMISIÓN: LA RENDICIÓN DE CUENTAS

34. ¿Cómo y cuándo deberán los titulares de las instalaciones emisoras de gases de invernadero rendir cuentas de sus emisiones y de los derechos de emisión en su poder?

Si los derechos de emisión asignados a una determinada instalación emisora, o a una agrupación de instalaciones emisoras, no resultan finalmente suficientes para cubrir las emisiones totales realizadas, el titular de la instalación o, en su caso, el administrador fiduciario de las instalaciones agrupadas, podrá comprar en el mercado los derechos de emisión sobrantes de otras instalaciones emisoras que les falten. Sin embargo, los titulares de derechos sobrantes no siempre estarán interesados en venderlos ya que en ocasiones preferirán conservarlos para utilizarlos en años subsiguientes con el fin de cubrir sus propias emisiones futuras o de especular con ellos en caso, por ejemplo, de que prevean una aumento futuro de su precio.

En todo caso, los Estados miembros velarán por que el titular de cada instalación emisora de gases de invernadero o, en su caso, el administrador fiduciario de las instalaciones agrupadas, a la que se hayan asignado derechos de emisión entregue, antes del 30 de abril de cada año, un número de derechos de emisión equivalentes a las emisiones totales de su instalación, o instalaciones agrupadas, realizadas durante el año natural anterior. Los Estados miembros velarán además por que dichos derechos rendidos se cancelen a continuación.

Los derechos de emisión se podrán además cancelar en cualquier momento a petición de su titular o, en su caso, del administrador fiduciario de instalaciones agrupadas. Este supuesto permitiría, por ejemplo, a una ONG ambiental comprar derechos de emisión sólo con el objetivo de cancelarlos inmediatamente, haciendo así más estrecho el mercado y, por tanto, incrementando en teoría el precio de los derechos negociados en el mismo.

Els estats membres hauran de vetllar perquè es faci un seguiment de les emissions de totes les instal·lacions a les quals s'assignin drets d'emissió, de conformitat amb les directrius adoptades per la Comissió Europea sobre la base dels principis de l'annex iv de la Directiva.

Un cop finalitzat cada any natural i abans del lliurament dels corresponents drets d'emissió utilitzats, els titulars de les instal·lacions emissores de gasos hivernacle hauran de notificar a l'autoritat competent de cada Estat les emissions de les seves respectives instal·lacions durant l'any anterior. Els estats membres vetllaran perquè els titulars d'aquestes instal·lacions compleixin la seva obligació de notificació de conformitat amb les directrius esmentades.

35. Qui verificarà els informes d'emissions presentats pel titular de cada instal·lació i com ho farà?

Els estats membres vetllaran perquè els informes d'emissions presentats una vegada finalitzat cada any natural pels titulars de les instal·lacions emissores siguin verificats d'acord amb els criteris continguts en l'annex v de la mateixa Directiva. Segons aquests criteris, la verificació l'haurà de fer un verificador independent del titular de la instal·lació, que tindrà accés lliure a tots els emplaçaments i a tota la informació objecte de la verificació, i es portarà a terme de manera professional, competent i objectiva.

El verificador examinarà l'informe d'emissions presentat i estudiarà la fiabilitat, el crèdit i l'exactitud dels sistemes de seguiment i de les dades i les informacions d'emissions que s'hagin notificat. Les emissions notificades només es validaran si aporten dades i informació fidedignes i dignes de crèdit que permetin la determinació de les emissions amb un alt grau de certesa. Finalment, el verificador elaborarà un informe sobre el resultat de la seva verificació en el qual haurà de fer constar si és o no satisfactòria la notificació d'emissions realitzada pel titular de la instal·lació, i n'haurà d'informar l'autoritat competent.

Los Estados miembros deberán velar para que se realice un seguimiento de las emisiones de todas las instalaciones a la que se asignen derechos de emisión de conformidad con las Directrices adoptadas por la Comisión Europea sobre la base de los principios del anexo IV de la Directiva.

Una vez finalizado cada año natural y con anterioridad a la entrega de los correspondientes derechos de emisión utilizados, los titulares de las instalaciones emisoras de gases de invernadero deberán notificar a la autoridad competente de cada Estado las emisiones de sus respectivas instalaciones durante el año anterior. Los Estados miembros velarán para que los titulares de dichas instalaciones cumplan su obligación de notificación de conformidad con las citadas Directrices.

35. ¿Quién y cómo verificará los informes de emisiones presentados por el titular de cada instalación?

Los Estados miembros velarán para que los informes de emisiones presentados una vez finalizado cada año natural por los titulares de las instalaciones emisoras sean verificados de acuerdo con los criterios contenidos en el Anexo V de la propia Directiva. Según estos criterios, la verificación deberá realizarla un verificador independiente del titular de la instalación, que tendrá libre acceso a todos los emplazamientos y a toda la información objeto de la verificación, y se llevará a cabo de manera profesional, competente y objetiva.

El verificador examinará el informe de emisiones presentado y estudiará la fiabilidad, crédito y exactitud de los sistemas de seguimiento y de los datos e informaciones de emisiones notificados. Las emisiones notificadas sólo se validarán si aportan datos e información fidedignos y dignos de crédito que permitan la determinación de las emisiones con un alto grado de certeza. El verificador elaborará finalmente un informe sobre el resultado de su verificación en el que hará constar si es o no satisfactoria la notificación de emisiones realizada por el titular de la instalación, de lo que informará a la autoridad competente.

36. Què passarà si l'informe d'emissions presentat pel titular d'una instal·lació no és considerat satisfactori pel verificador?

Si l'informe d'emissions notificat a l'autoritat competent pel titular de la instal·lació o, si escau, l'administrador fiduciari d'instal·lacions agrupades no és considerat satisfactori pel verificador abans del 31 de març de cada any, el titular de la instal·lació o, si escau, l'administrador fiduciari d'instal·lacions agrupades no podran fer noves transferències de drets d'emissió mentre no es consideri satisfactori el seu informe verificat.

37. Què passarà si el titular d'una instal·lació emissora de gasos hivernacle no presenta prou drets per cobrir les emissions realitzades?

Els titulars d'aquelles instal·lacions emissores de gasos hivernacle o, si escau, l'administrador fiduciari d'instal·lacions emissores agrupades que, abans del 30 d'abril de cada any, no hagin lliurat prou drets d'emissió per cobrir les seves emissions de gasos hivernacle de l'any anterior hauran de pagar una multa per excés d'emissions.

Durant el primer període de funcionament del règim de comerç de drets d'emissió a la UE (2005-2007), la quantia de la multa pujarà a 40 euros per cada tona equivalent de diòxid de carboni emesa en excés, és a dir, per a la qual el titular de la instal·lació no hagi lliurat el dret d'emissió corresponent. La quantia de la multa s'eleva a 100 euros a partir del segon període de funcionament del règim de comerç de drets d'emissió a la UE (2008-2012). El pagament d'aquesta multa per excés d'emissions no eximirà en cap cas el titular de la instal·lació de l'obligació de lliurar drets d'emissió equivalents a les emissions excessives quan reti compte de les seves emissions l'any següent.

Els estats membres hauran de vetllar perquè es publiquin els noms dels titulars d'aquelles instal·lacions que no hagin lliurat prou drets d'emissió per cobrir les seves emissions de gasos hivernacle de l'any anterior.

36. ¿Qué sucederá si el informe de emisiones presentado por el titular de una instalación no es considerado satisfactorio por el verificador?

Si el informe de emisiones notificado a la autoridad competente por el titular de la instalación o, en su caso, el administrador fiduciario de instalaciones agrupadas, no es considerado satisfactorio por el verificador antes del 31 de marzo de cada año, el titular de la instalación o, en su caso, el administrador fiduciario de instalaciones agrupadas, no podrá realizar nuevas transferencias de derechos de emisión mientras no se considere satisfactorio su informe verificado.

37. ¿Qué sucederá si el titular de una instalación emisora de gases de invernadero no presenta suficientes derechos para cubrir las emisiones realizadas?

Los titulares de aquellas instalaciones emisoras de gases de invernadero o, en su caso, el administrador fiduciario de instalaciones emisoras agrupadas que, antes del 30 de abril de cada año, no hayan entregado suficientes derechos de emisión para cubrir sus emisiones de invernadero del año anterior deberán pagar una multa por exceso de emisiones.

Durante el primer período de funcionamiento del régimen de comercio de derechos de emisión en la UE (2005-2007), la cuantía de la multa ascenderá a 40 euros por cada tonelada equivalente de dióxido de carbono emitida en exceso, es decir, para la que el titular de la instalación no haya entregado el correspondiente derecho de emisión. La cuantía de la multa se elevará a 100 euros a partir del segundo período de funcionamiento del régimen de comercio de derechos de emisión en la UE (2008-2012). El pago de esta multa por exceso de emisiones no eximirá en ningún caso al titular de la instalación de la obligación de entregar derechos de emisión equivalentes a las emisiones excesivas al rendir cuentas de sus emisiones al año siguiente.

Los Estados miembros deberán velar para que se publiquen los nombres de los titulares de aquellas instalaciones que no hayan entregado suficientes derechos de emisión para cubrir sus emisiones de invernadero del año anterior.

En cas que l'administrador fiduciari d'instal·lacions agrupades, a l'efecte del compliment de la Directiva, no es faci càrrec de les sancions imposades, en seran responsables solidaris els titulars de cada una de les instal·lacions agrupades respecte a les emissions de la seva pròpia instal·lació.

Els estats membres fixaran, a més, el règim de sancions aplicables per a la resta d'infraccions de les disposicions nacionals adoptades en desenvolupament de la Directiva i hauran de prendre totes les mesures necessàries per garantir-ne el compliment. Les sancions previstes hauran de ser eficaces, proporcionades i dissuasives. Els estats membres haurien d'haver notificat aquestes disposicions a la Comissió, com a màxim, el 31 de desembre de 2003, i li hauran de comunicar sense demora qualsevol modificació posterior que es produeixi en aquestes disposicions.

38. Els drets d'emissió, una vegada expedits, tindran validesa indefinida?

En principi, no. Els drets d'emissió només seran vàlids durant el període per al qual, respectivament, es van assignar i expedir: de 2005 a 2007, de 2008 a 2012 i quinquennis successius. D'aquesta manera, els drets d'emissió assignats i expedits per a cada un dels períodes inicials de funcionament del règim de comerç d'emissions que no hagin estat lliurats deixaran de ser vàlids un cop transcorreguts quatre mesos des de l'inici del període subsegüent. L'autoritat competent, aleshores, cancel·larà els drets d'emissió que ja no siguin vàlids.

Això no obstant, la Directiva preveu que els estats membres podran expedir, en el segon període, i ho hauran de fer, en els períodes subsegüents, per al període en curs nous drets d'emissió en substitució d'aquells altres vàlids durant el període anterior, però que no van ser lliurats i declarats i, per tant, van quedar cancel·lats automàticament.

En caso de que el administrador fiduciario de instalaciones agrupadas a efectos del cumplimiento de la Directiva no se haga cargo de las sanciones impuestas, serán responsables solidarios de las mismas los titulares de cada una de las instalaciones agrupadas respecto de las emisiones de su propia instalación.

Los Estados miembros fijarán además el régimen de sanciones aplicables para el resto de infracciones de las disposiciones nacionales adoptadas en desarrollo de la Directiva y tomarán todas las medidas necesarias para garantizar su cumplimiento. Las sanciones previstas deberán ser eficaces, proporcionadas y disuasorias. Los Estados miembros deberían haber notificado estas disposiciones a la Comisión a más tardar el 31 de diciembre de 2003 y le comunicarán sin demora cualquier modificación posterior de las mismas.

38. ¿Los derechos de emisión tendrán, una vez expedidos, validez indefinida?

En principio, no. Los derechos de emisión sólo serán válidos durante el período para el cual fueron respectivamente asignados y expedidos: de 2005 a 2007, de 2008 a 2012 y quinquenios sucesivos. Así, los derechos de emisión asignados y expedidos para cada uno de los períodos iniciales de funcionamiento del régimen de comercio de emisiones que no hayan sido entregados dejarán de ser válidos transcurridos cuatro meses del inicio del período subsiguiente. La autoridad competente procederá entonces a cancelar los derechos de emisión que ya no sean válidos.

Sin embargo, la Directiva prevé que los Estados miembros podrán, en el segundo período, y deberán, en los períodos subsiguientes, expedir para el período en curso nuevos derechos de emisión en sustitución de aquéllos otros válidos durante el período anterior pero que no fueron entregados y rendidos y, por tanto, quedaron cancelados automáticamente.

39. Quin control hi haurà sobre la situació dels drets d'emissió?

Els estats membres hauran de crear i mantenir un registre que permeti portar un compte exacte de l'expedició, la titularitat, la transferència i la cancel·lació de drets d'emissió. Els estats podran incorporar els seus registres a un sistema conjunt del qual formen part altres estats membres. Aquest registre, que serà accessible al públic, constarà de comptes separats on es registraran els drets d'emissió dels quals sigui titular cada persona a qui s'expedeixin o es transfereixin —o de qui es transfereixin— drets d'emissió.

La Comissió Europea adoptarà un reglament que estableixi el règim normalitzat de registres nacionals en forma de bases de dades electròniques normalitzades que constin d'elements comuns d'informació que permetin fer el seguiment de l'expedició, la titularitat, la transferència i la cancel·lació dels drets d'emissió, com també garantir tant que no es produeixin transferències incompatibles amb les obligacions derivades del Protocol de Kyoto com, si escau, l'accés públic i la confidencialitat.

La Comissió designarà, a més, un administrador central que portarà un registre independent de transaccions en el qual caldrà consignar les expedicions, les transferències i les cancel·lacions de drets d'emissió. L'administrador central controlarà, de manera automatitzada, cada transacció en els registres mitjançant el registre independent de transaccions per comprovar que no es produeixen irregularitats en l'expedició, la transferència i la cancel·lació de drets d'emissió. Si el control automatitzat posa de manifest irregularitats, l'administrador central n'informarà l'Estat o els estats membres interessats, els quals no registraran les transaccions en qüestió ni cap altra transacció relativa als drets d'emissió corresponents fins que no s'hagin resolt les irregularitats esmentades

39. ¿Qué control existirá sobre la situación de los derechos de emisión?

Los Estados miembros deberán crear y mantener un registro que permita llevar cuenta exacta de la expedición, titularidad, transferencia y cancelación de derechos de emisión. Los Estados podrán incorporar sus registros a un sistema conjunto del que formen parte otros Estados miembros. Este registro, que será accesible al público, constará de cuentas separadas donde se registrarán los derechos de emisión de que sea titular cada persona a la que se expidan o transfieran, o de la que se transfieran, derechos de emisión.

La Comisión Europea adoptará un Reglamento que establezca el régimen normalizado de registros nacionales en forma de bases de datos electrónicas normalizadas que consten de elementos comunes de información que permitan realizar el seguimiento de la expedición, la titularidad, la transferencia y la cancelación de los derechos de emisión, así como garantizar tanto que no se produzcan transferencias incompatibles con las obligaciones derivadas del *Protocolo de Kioto*, como, en su caso, el acceso público y la confidencialidad.

La Comisión designará además un Administrador Central que llevará un registro independiente de transacciones en el que se consignarán las expediciones, las transferencias y las cancelaciones de derechos de emisión. El Administrador Central controlará de manera automatizada cada transacción en los registros mediante el registro independiente de transacciones para comprobar que no se producen irregularidades en la expedición, la transferencia y la cancelación de derechos de emisión. Si el control automatizado pone de manifiesto irregularidades, el Administrador Central informará de ello al Estado o Estados miembros interesados, los cuales no registrarán las transacciones en cuestión ni ninguna otra transacción relativa a los derechos de emisión correspondientes hasta que no se hayan resuelto las citadas irregularidades.

E LA DIRECTIVA: AVALUACIÓ, REVISIÓ I DESENVOLUPAMENT

40. Quin seguiment es farà sobre l'aplicació de la Directiva?

Els estats membres hauran de presentar cada any a la Comissió Europea un informe sobre l'aplicació de la Directiva de comerç de drets d'emissió. Aquest informe haurà de prestar una atenció especial a les disposicions d'assignació dels drets d'emissió, al funcionament dels registres nacionals, a l'aplicació de les directrius de seguiment i notificació, a la verificació, al compliment de la Directiva i, si escau, al tracte fiscal dels drets d'emissió.

El primer informe s'enviarà a la Comissió, a tot estirar, el 30 de juny de 2005. L'informe s'haurà d'elaborar sobre la base d'un qüestionari o esquema elaborat per la Comissió, que s'haurà d'haver enviat als estats membres, pel cap baix, sis mesos abans del venciment del termini de presentació del primer informe.

Sobre la base dels informes esmentats que trametin els estats membres cada any, la Comissió publicarà, al seu torn, un informe sobre l'aplicació de la Directiva, com a màxim, tres mesos després d'haver rebut els informes dels estats membres. A més, la Comissió organitzarà un intercanvi d'informació entre les autoritats competents dels estats membres sobre els afers relacionats amb l'assignació dels drets d'emissió, el funcionament dels registres nacionals, el seguiment, la notificació i la verificació de les emissions, i el compliment de la Directiva.

La Comissió Europea, a més, elaborarà un segon informe sobre l'aplicació de la Directiva, que haurà de presentar al Parlament Europeu i al Consell, acompanyat de propostes, si escau, al més tard el 30 de juny de 2006. Basant-se en l'experiència adquirida en l'aplicació de la Directiva i en els progressos registrats en el seguiment de les emissions de gasos hivernacle, i tenint en compte l'evolució del context internacional, aquest segon informe haurà d'examinar:

E LA DIRECTIVA: EVALUACIÓN, REVISIÓN Y DESARROLLO

40. ¿Qué seguimiento se realizará sobre la aplicación de la Directiva?

Los Estados miembros presentarán cada año a la Comisión Europea un informe sobre la aplicación de la *Directiva de comercio de derechos de emisión*. Dicho informe prestará especial atención a las disposiciones de asignación de los derechos de emisión, al funcionamiento de los registros nacionales, a la aplicación de las directrices de seguimiento y notificación, a la verificación, al cumplimiento de la Directiva y, en su caso, al trato fiscal de los derechos de emisión.

El primer informe se enviará a la Comisión a más tardar el 30 de junio de 2005. El informe se elaborará sobre la base de un cuestionario o esquema elaborado por la Comisión, que deberá haberse enviado a los Estados miembros al menos seis meses antes del vencimiento del plazo de presentación del primer informe.

Sobre la base de los citados informes remitidos anualmente por los Estados miembros, la Comisión publicará, a su vez, un informe sobre la aplicación de la Directiva a más tardar tres meses después de recibidos los informes de los Estados miembros. Además, la Comisión organizará un intercambio de información entre las autoridades competentes de los Estados miembros sobre los asuntos relacionados con la asignación de los derechos de emisión, el funcionamiento de los registros nacionales, el seguimiento, la notificación y la verificación de las emisiones, y el cumplimiento de la Directiva.

La Comisión Europea elaborará además un segundo informe sobre la aplicación de la Directiva que deberá presentar al Parlamento Europeo y al Consejo, acompañado de propuestas si procede, a más tardar el 30 de junio de 2006. Basándose en la experiencia adquirida en la aplicación de la Directiva y en los progresos registrados en el seguimiento de las emisiones de gases de invernadero, y a la luz de la evolución del contexto internacional, este segundo informe examinará:

- Si s'han d'incloure, i de quina manera, en el règim de comerç d'emissions de la Directiva altres sectors importants com, entre altres, el químic, el de l'alumini i el dels transports, i altres activitats i emissions d'altres gasos d'efecte hivernacle, amb vista a millorar l'eficiència econòmica del règim.
- La relació entre el comerç comunitari de drets d'emissió i el comerç internacional de drets d'emissió que s'iniciï el 2008.
- Una més gran harmonització del mètode d'assignació de drets d'emissió, incloent-hi l'organització de subhastes després de 2012, i dels criteris aplicables als plans nacionals d'assignació.
- L'ús de crèdits resultants de mecanismes basats en projectes.
- La relació del comerç de drets d'emissió amb altres polítiques i mesures aplicables pels estats membres i la Comunitat, incloent-hi les mesures fiscals, que persegueixen els mateixos objectius.
- Si convé que hi hagi un únic registre comunitari.
- El nivell de multes per excés d'emissions, tenint en compte, entre altres coses, la inflació.
- El funcionament del mercat de drets d'emissió considerant, en particular, qualsevol possible distorsió del mercat.
- Com es pot adaptar el règim comunitari a una UE ampliada.
- L'agrupació d'instal·lacions.
- La possibilitat de desenvolupar paràmetres vàlids en l'àmbit comunitari com a base per a l'assignació de drets d'emissió, tenint en compte les millors tècniques existents i una anàlisi de costos i beneficis.

- Si deben incluirse, y de qué modo, en el régimen de comercio de emisiones de la Directiva otros sectores importantes como, entre otros, el químico, el del aluminio y el de los transportes, y otras actividades y emisiones de otros gases de efecto invernadero con miras a mejorar la eficiencia económica del régimen.
- La relación entre el comercio comunitario de derechos de emisión y el comercio internacional de derechos de emisión que se inicie en 2008.
- Una mayor armonización del método de asignación de derechos de emisión, incluida la organización de subastas después de 2012, y de los criterios aplicables a los planes nacionales de asignación.
- El uso de créditos resultantes de mecanismos basados en proyectos.
- La relación del comercio de derechos de emisión con otras políticas y medidas aplicables por los Estados miembros y la Comunidad, incluidas las medidas fiscales, que persiguen los mismos objetivos.
- Si conviene que haya un único registro comunitario.
- El nivel de multas por exceso de emisiones, teniendo en cuenta, entre otras cosas, la inflación.
- El funcionamiento del mercado de derechos de emisión considerando, en particular, cualquier posible distorsión del mercado.
- Cómo adaptar el régimen comunitario a una UE ampliada.
- La agrupación de instalaciones.
- La posibilidad de desarrollar parámetros válidos en el ámbito comunitario como base para la asignación de derechos de emisión, teniendo en cuenta las mejores técnicas existentes y un análisis de costes y beneficios.

F DRETS D'EMISSIÓ I ALTRES MECANISMES FLEXIBLES

41. Quins són els mecanismes flexibles del *Protocol de Kyoto*?

El Protocol de Kyoto preveu la possibilitat d'utilitzar tres mecanismes internacionals de mercat —el comerç de drets d'emissió (CDE), l'aplicació conjunta (AC) i el mecanisme per a un desenvolupament net (MDL)—, amb la finalitat d'ajudar que els estats puguin complir d'una manera econòmicament més eficient els objectius de reducció o limitació d'emissions previstos en el Protocol. Aquests tres mecanismes s'han anomenat flexibles en la mesura que pretenen introduir una certa flexibilitat en les vies per assolir els objectius de reducció d'emissions.

A diferència del comerç de drets d'emissió, l'aplicació conjunta (AC) i el mecanisme per a un desenvolupament net (MDL) són mecanismes flexibles basats en la realització de projectes de reducció d'emissions.

Els mecanismes flexibles basats en projectes tenen, tanmateix, la mateixa lògica econòmica i ambiental que el comerç internacional de drets d'emissió. D'una banda, aquests mecanismes flexibles permeten als estats obligats pel Protocol de Kyoto complir els seus objectius de reducció o limitació d'emissions d'una manera més econòmica, ja que poden fer una part d'aquesta reducció d'emissions en altres països, en els quals el cost de la reducció sigui inferior al cost que tindria si es fes en el territori del mateix Estat. D'altra banda, i des d'un punt de vista ambiental, el lloc on es produeixi la reducció de les emissions té poca importància si s'aconsegueixen reduccions reals d'aquestes emissions, objectiu últim dels mecanismes flexibles.

De la mateixa manera que la posada en marxa del mercat comunitari de drets d'emissió no requereix stricto sensu l'entrada en vigor del Protocol de Kyoto, ja que la Directiva europea de comerç de drets d'emissió té una vida jurídica pròpia i autònoma, els mecanismes flexibles basats en projectes sí que requereixen l'entrada en vigor del Protocol per ser jurídicament eficaços.

F DERECHOS DE EMISIÓN Y OTROS MECANISMOS FLEXIBLES

41. ¿Cuáles son los mecanismos flexibles del *Protocolo de Kioto*?

El *Protocolo de Kioto* prevé la posibilidad de utilizar tres mecanismos internacionales de mercado —el Comercio de derechos de emisión (CDE), la *Aplicación Conjunta* (AC) y el *Mecanismo para un Desarrollo Limpio* (MDL)— con el fin de ayudar a que los Estados puedan cumplir de una manera económicamente más eficiente los objetivos de reducción o limitación de emisiones previstos en el *Protocolo*. Estos tres mecanismos se han denominado *flexibles* en la medida en que pretenden introducir una cierta flexibilidad en las vías para alcanzar los objetivos de reducción de emisiones.

A diferencia del comercio de derechos de emisión, la *Aplicación Conjunta* (AC) y el *Mecanismo para un Desarrollo Limpio* (MDL) son mecanismos flexibles basados en la realización de proyectos de reducción de emisiones.

Los mecanismos *flexibles* basados en proyectos tienen, sin embargo, la misma lógica económica y ambiental que el comercio internacional de derechos de emisión. Por un lado, estos mecanismos *flexibles* permiten a los Estados obligados por el *Protocolo de Kioto* cumplir sus objetivos de reducción o limitación de emisiones de una forma más económica al poder realizar una parte de dicha reducción de emisiones en otros países, en los que el coste de la misma sea inferior al coste que tendría realizarla en el territorio del propio Estado. Por otro lado, y desde un punto de vista ambiental, el lugar donde se produzca la reducción de las emisiones tiene poca importancia si se consiguen reducciones reales de las mismas, objetivo último de los *mecanismos flexibles*.

42. En què consisteix l'aplicació conjunta (AC)?

Juntament amb el mecanisme per a un desenvolupament net (MDL), l'aplicació conjunta (AC) és un dels dos mecanismes flexibles de Kyoto basats en projectes. Per mitjà de l'AC, qualsevol Estat que hagi assumit en el Protocol de Kyoto obligacions de reducció o limitació de les seves emissions de gasos hivernacle² podrà adquirir, i per tant comptabilitzar com a pròpies, les reduccions d'emissions de gasos hivernacle fetes en altres països inclosos a la mateixa llista. Per fer-ho, haurà d'ajudar, en aquests països, a finançar projectes que contribueixin a la reducció de les emissions de gasos hivernacle.

Els projectes d'aplicació conjunta tenen, per tant, com a estats actius i estats destinataris el mateix grup de països: els països desenvolupats occidentals i els països desenvolupats de l'Europa de l'est en transició a l'economia de mercat. Es preveu que l'AC sigui un bon mecanisme de transferència de tecnologies avançades, especialment a Rússia, on hi ha un gran potencial per a les inversions d'AC en el sector energètic, cosa que es traduirà en un augment de les inversions de les empreses de la UE.

Encara que no serà el més freqüent, l'aplicació conjunta es podrà donar també entre dos països de la UE. De fet, l'any passat es va presentar un primer projecte d'AC entre Alemanya i Espanya en el camp de la biomassa, promogut a Archidona (Màlaga) per l'empresa alemanya Inergetic i l'ajuntament de la localitat.

Les reduccions o crèdits d'emissions derivades dels projectes acollits a l'aplicació conjunta (AC) es quantificaran mitjançant les anomenades unitats de reducció d'emissions (URE), que expedirà el país en el qual s'executi el projecte. L'execució d'un projecte d'AC implicarà una transferència d'URE d'un país a un altre, malgrat que les emissions totals autoritzades a cada un dels dos països continuaran sent les mateixes.

Así como la puesta en marcha del mercado comunitario de derechos de emisión no requiere *stricto sensu* la entrada en vigor del *Protocolo de Kioto*, ya que la *Directiva Europea de comercio de derechos de emisión* tiene una vida jurídica propia y autónoma, los *mecanismos flexibles* basados en proyectos sí que requieren la entrada en vigor del *Protocolo* para ser jurídicamente eficaces.

42. ¿En que consiste la Aplicación Conjunta (AC)?

Junto con el *Mecanismo para un Desarrollo Limpio (MDL)*, la *Aplicación Conjunta (AC)* es uno de los dos *mecanismos flexibles de Kioto* basados en proyectos. Mediante la AC, cualquier Estado que haya asumido en el *Protocolo de Kioto* obligaciones de reducción o limitación de sus emisiones de invernadero² podrá adquirir y, por tanto, contabilizar como propias las reducciones de emisiones de invernadero realizadas en otros países incluidos en la misma lista. Para ello, deberá ayudar en estos países a financiar proyectos que contribuyan a la reducción de las emisiones de invernadero en los mismos.

Los proyectos de *Aplicación Conjunta* tienen, por tanto, como Estados activos y Estados destinatarios al mismo grupo de países: los países desarrollados occidentales y los países desarrollados de la Europa del Este en transición a la economía de mercado. Está previsto que la AC sea un buen mecanismo de transferencia de tecnologías avanzadas, en especial a Rusia, dónde existe un gran potencial para las inversiones de AC en el sector energético, lo que se traducirá en un aumento de las inversiones de las empresas de la UE.

Aunque no será lo más frecuente, la *Aplicación Conjunta* podrá darse también entre dos países de la UE. De hecho, en año pasado se presentó un primer proyecto de AC entre Alemania y España en el campo de la biomasa, promovido en Archidona (Málaga) por la empresa alemana Inergetic y el Ayuntamiento de la localidad.

² Els estats membres de la UE, Noruega, Islàndia, Suïssa, Mònaco, Liechtenstein, Estats Units, Canadà, Austràlia, Nova Zelanda, Japó i els països europeus de l'est en transició a l'economia de mercat (Federació Russa, Estònia, Letònia, Lituània, Polònia, Romania, Hongria, Bulgària, Ucraïna, Txèquia, Eslovàquia, Croàcia i Eslovènia).

² Los Estados miembros de la UE, Noruega, Islandia, Suiza, Mónaco, Liechtenstein, Estados Unidos, Canadá, Australia, Nueva Zelanda, Japón y los países europeos del Este en transición a la economía de mercado (Federación Rusa, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Rumania, Hungría, Bulgaria, Ucrania, Chequia, Eslovaquia, Croacia y Eslovenia)

Encara que tot projecte d'AC haurà de ser aprovat pels dos estats participants, aquests estats podran autoritzar persones jurídiques que participin en accions que condueixin a la generació, la transferència i l'adquisició d'URE. Aquesta possibilitat obre les portes a la participació del sector privat en la realització de projectes d'AC. De fet, s'espera que sigui el sector privat qui porti a terme principalment aquests projectes.

L'adquisició per part dels estats de crèdits d'emissió procedents de l'AC haurà de ser sempre suplementària a l'adopció de les mesures nacionals adequades per complir els compromisos de reducció de Kyoto. A més, cap Estat no podrà adquirir URE si no ha establert un sistema nacional d'estimació de les seves emissions.

43. En què consisteix el mecanisme per a un desenvolupament net (MDL)?

Juntament amb l'aplicació conjunta (AC), el mecanisme per a un desenvolupament net (MDL) és un dels dos mecanismes flexibles de Kyoto basats en projectes. Mitjançant l'MDL, qualsevol Estat que hagi assumit en el Protocol de Kyoto obligacions de reducció o limitació de les seves emissions de gasos hivernacle³ podrà adquirir, i per tant comptabilitzar com a pròpies, les reduccions d'emissions de gasos hivernacle fetes en altres països no inclosos a la llista esmentada. Per fer-ho, haurà d'ajudar a finançar projectes en aquests països que contribueixin a la reducció de les emissions de gasos hivernacle.

Els projectes de MDL tindran, per tant, com a subjectes actius els països desenvolupats occidentals i, com a principals subjectes destinataris, els països en vies de desenvolupament. L'execució de projectes de MDL contribuirà al fet que els països desenvolupats puguin complir de la manera més econòmica possible una part dels seus objectius de reducció o limitació d'emissions, impulsant, al mateix temps, el desenvolupament sostenible en els països destinataris dels projectes. Es preveu que l'MDL sigui un bon mecanisme de transferència de tecnologies avançades respectuoses amb el medi ambient en els països en vies de desenvolupament.

³ Vegeu la llista de la nota 2.

Las reducciones o créditos de emisiones derivadas de los proyectos acogidos a la *Aplicación Conjunta (AC)* se cuantificarán mediante las llamadas Unidades de *Reducción de Emisiones (URE)* que expedirá el país en el que se ejecute el proyecto. La ejecución de un proyecto de AC implicará una transferencia de UREs de un país a otro aunque las emisiones totales autorizadas a cada uno de los dos países seguirán siendo las mismas.

Aunque todo proyecto de AC deberá ser aprobado por los dos Estados participantes, los mismos podrán autorizar a personas jurídicas a que participen en acciones conducentes a la generación, transferencia y adquisición de UREs. Esta posibilidad abre la puerta a la participación del sector privado en la realización de proyectos de AC. De hecho, se espera que sea el sector privado el que principalmente lleve a cabo estos proyectos.

La adquisición por parte de los Estados de créditos de emisión procedentes de la AC deberá ser siempre suplementaria a la adopción de las medidas nacionales adecuadas para cumplir los compromisos de reducción de Kyoto. Además, ningún Estado podrá adquirir UREs si no ha establecido un sistema nacional de estimación de sus emisiones.

43. ¿En que consiste el Mecanismo para un Desarrollo Limpio (MDL)?

Junto con la *Aplicación Conjunta (AC)*, el *Mecanismo para un Desarrollo Limpio (MDL)* es uno de los dos *mecanismos flexibles de Kioto* basados en proyectos. Mediante el MDL, cualquier Estado que haya asumido en el *Protocolo de Kioto* obligaciones de reducción o limitación de sus emisiones de invernadero³ podrá adquirir y, por tanto, contabilizar como propias las reducciones de emisiones de invernadero realizadas en otros países no incluidos en la citada lista. Para ello, deberá ayudar a financiar proyectos en estos países que contribuyan a la reducción de las emisiones de invernadero en los mismos.

³ Ver lista de la nota 2.

Desenvolupament (BIRD) —que pertanyen tots dos al Banc Mundial—, la Corporació Andina de Foment (CAF) i Senter Internacional (agència pública holandesa).

Les reduccions o crèdits d'emissions derivades dels projectes acollits al mecanisme per a un desenvolupament net (MDL) es quantificaran mitjançant les anomenades reduccions certificades d'emissions (RCE), que expedirà la Junta Executiva de l'MDL, l'organisme de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic encarregat de supervisar l'aplicació de l'MDL.

Les RCE es poden obtenir ja respecte de projectes posats en marxa a partir de l'any 2000, malgrat que només es podran fer servir a partir de l'any 2008, any en què s'inicia el primer període de compromís de Kyoto.

Podran participar en l'MDL tant entitats privades com públiques, encara que correspondrà sempre als estats l'aprovació dels projectes. Això no obstant, s'espera que sigui el sector privat el que principalment impulsi els projectes de MDL.

44. S'estan impulsant ja projectes d'AC i de MDL a la UE?

Sí. El primer país europeu que ha posat en marxa un programa nacional que destina fons públics per a la compra de crèdits d'emissió —tant unitats de reducció d'emissions (URE) com reduccions certificades d'emissions (RCE)— ha estat Holanda. En virtut del Protocol de Kyoto, Holanda ha de reduir les seves emissions de gasos hivernacle el 6 % en el període 2008-2012 respecte als nivells de 1990. El 50 % d'aquest objectiu es preveu aconseguir per mitjà de l'aplicació de polítiques i mesures nacionals; el 33 %, mitjançant projectes de MDL, i el 17 % restant, a través de projectes d'AC i comerç de drets d'emissió.

D'aquesta manera, el Ministeri de Medi Ambient d'Holanda va crear l'any 2001 la Divisió MDL, amb l'objectiu de comprar RCE a través d'institucions financeres internacionals multilaterals, d'institucions financeres privades i d'acords bilaterals directes amb països d'acollida com, per exemple, Hondures, Bolívia, Colòmbia, Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Nicaragua, Panamà i Uruguai.

Los proyectos de MDL tendrán, por tanto, como sujetos activos a los países desarrollados occidentales y como principales sujetos destinatarios a los países en vías de desarrollo. La ejecución de proyectos de MDL contribuirá a que los países desarrollados puedan cumplir de la manera más económica posible una parte de sus objetivos de reducción o limitación de emisiones, impulsando, al mismo tiempo, el desarrollo sostenible en los países destinatarios de los proyectos. Está previsto que el MDL sea un buen mecanismo de transferencia de tecnologías avanzadas respetuosas con el medio ambiente a los países en vías de desarrollo.

Las reducciones o créditos de emisiones derivadas de los proyectos acogidos al Mecanismo para un Desarrollo Limpio (MDL) se cuantificarán mediante las llamadas Reducciones Certificadas de Emisiones (RCE), que expedirá la Junta Ejecutiva del MDL, el organismo de la Convención Marco de las Naciones Unidas sobre el Cambio Climático encargado de supervisar la aplicación del MDL.

Las RCE se pueden obtener ya respecto de proyectos puestos en marcha a partir del año 2000 aunque sólo podrán utilizarse a partir del año 2008, año en que se inicia el primer período de compromiso de Kioto.

Podrán participar en el MDL tanto entidades privadas como públicas, aunque corresponderá siempre a los Estados la aprobación de los proyectos. Se espera, sin embargo, que sea el sector privado el que principalmente impulse los proyectos de MDL.

Els inversors que volen proposar projectes MDL per a Holanda s'adrecen a algun dels cinc intermediaris reconeguts pel Govern holandès: el banc Rabobank, la Corporació Financera Internacional (ICF) i el Banc Internacional per a la Reconstrucció i el

A més, el novembre de 2001, aquesta última agència va llançar, sota el nom de CERUPT, una licitació pública per a la compra de crèdits d'emissió procedents de projectes de MDL. Després d'haver tancat la licitació, es van seleccionar divuit projectes d'energies sostenibles i tecnologies netes que, un cop aprovats finalment pel Comitè Executiu de l'MDL, es desenvoluparan a Bolívia, Brasil, Xina, Costa Rica, El Salvador, Índia, Indonèsia, Jamaica i Panamà.

Senter també està duent a terme, per encàrrec del Govern holandès, el programa ERUPT, per obtenir crèdits d'emissió a través de projectes d'aplicació conjunta (AC) en països del centre i l'est d'Europa.

A més, Holanda també participa en els fons de carboni llançats pel Banc Mundial: el Prototype Carbon Fund i el Community Development Carbon Fund, l'origen i el funcionament dels quals s'explica en l'epígraf següent.

45. Què són i com funcionen els anomenats fons de carboni?

Els anomenats fons de carboni són instruments financers d'inversió col·lectiva en projectes d'aplicació conjunta (AC) i de mecanisme per a un desenvolupament net (MDL). El fons rep aportacions econòmiques dels seus partícips, que poden ser tant companyies privades com governs. El fons inverteix els recursos aportats en projectes d'AC i de MDL i retribueix els inversors, en proporció a les seves participacions, amb crèdits d'emissió —unitats de reducció d'emissions (URE) i reducció certificada d'emissions (RCE)— obtinguts en els projectes finançats.

Els partícips en aquests fons són, doncs, tant governs com companyies emissores de gasos hivernacle que necessiten adquirir crèdits d'emissió per ajudar a complir les obligacions derivades de Kyoto. Mitjançant la seva participació en els fons de carboni, estats i empreses poden aconseguir crèdits AC i MDL amb menys costos de transacció i riscos dels que tindrien si haguessin d'impulsar ells directament els projectes.

44. ¿Se están ya impulsando proyectos de AC y de MDL en la UE?

Sí. El primer país europeo que ha puesto en marcha un programa nacional que destina fondos públicos para la compra de créditos de emisión —tanto *Unidades de Reducción de Emisiones (URE)* como *Reducciones Certificadas de Emisiones (RCE)*— ha sido Holanda. En virtud del *Protocolo de Kioto*, Holanda debe reducir sus emisiones de invernadero un 6% en el período 2008-2012 respecto a los niveles de 1990. El 50% de este objetivo se prevé conseguir mediante la aplicación de políticas y medidas nacionales, un 33% mediante proyectos de MDL y el 17% restante a través de proyectos de AC y comercio de derechos de emisión.

Así, el Ministerio holandés de Medio Ambiente creó en 2001 la *División MDL* con el objetivo de comprar RCEs a través de instituciones financieras internacionales multilaterales, de instituciones financieras privadas y de acuerdos bilaterales directos con países de acogida como, por ejemplo, Honduras, Bolivia, Colombia, Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Nicaragua, Panamá y Uruguay.

Los inversores que quieren proponer proyectos MDL para Holanda se dirigen a alguno de los cinco intermediarios reconocidos por el Gobierno holandés: el banco Rabobank, la *Corporación Financiera Internacional (ICF)* y el *Banco Internacional para la Reconstrucción y el Desarrollo (BIRD)* —pertenecientes ambos al *Banco Mundial*—, la *Corporación Andina de Fomento (CAF)* y *Senter Internacional* (Agencia pública holandesa).

Esta última agencia lanzó, además, en noviembre de 2001 bajo el nombre de CERUPT una licitación pública para la compra de créditos de emisión procedentes de proyectos de MDL. Cerrada la licitación, fueron seleccionados 18 proyectos de energías sostenibles y tecnologías limpias que, una vez finalmente aprobados por Comité Ejecutivo del MDL, se desarrollarán en Bolivia, Brasil, China, Costa Rica, El Salvador, India, Indonesia, Jamaica y Panamá.

Senter también está llevando a cabo por encargo del Gobierno holandés el programa ERUPT para obtener créditos de emisión a través de proyectos de *Aplicación Conjunta (AC)* en países del Centro y Este de Europa.

El primer fons de carboni creat al món, el Prototype Carbon Fund, fou llançat pel Banc Mundial l'any 1999. Hi participen sis estats — Holanda, Canadà, Suècia, Finlàndia, Noruega i Japó— i disset companyies —entre les quals hi ha BP, Gaz de France, Electrabel, Deutsche Bank i Mitsubishi—, que, en total, han aportat 180 milions de dòlars per invertir al llarg de 2004 en trenta projectes, com a mínim.

Entre els projectes seleccionats hi ha plantes minihidràuliques a Uganda i Costa Rica, una planta d'aprofitament del biogàs d'un abocador a Letònia, parcs eòlics a Costa Rica i Colòmbia, una planta de biomassa a partir de clofolles d'arròs a Nicaragua i una planta geotèrmica i una altra de xarxa urbana de calefacció centralitzada a Polònia.

El Banc Mundial i l'Associació Internacional de Comerç d'Emissions van llançar, el juliol de 2003, un segon fons de carboni, el Community Development Carbon Fund, amb la finalitat d'invertir exclusivament en projectes MDL de petita escala. Dotat inicialment amb 35 milions de dòlars, en el fons hi participen inicialment els estats d'Holanda, Canadà i Itàlia, juntament amb empreses com ara Basf, Nippon Oil i Endesa.

Paral·lelament, diverses institucions financeres i consultors privats han començat a llançar altres fons de carboni. A Espanya, per exemple, la consultora CO₂ España, amb la col·laboració del broker CO2e.com i Baker & McKenzie, prepara el llançament del Fons Espanyol de Carboni. El Ministeri d'Economia espanyol també ha anunciat fa poc temps que estudia amb el Banc Mundial la possibilitat de crear un fons de carboni específic per a Espanya.

Además, Holanda también participa en los Fondos de Carbono lanzados por el Banco Mundial: el Prototype Carbon Fund y el Community Development Carbon Fund, cuyo origen y funcionamiento se explica en el siguiente epígrafe.

45. ¿Qué son y cómo funcionan los llamados Fondos de Carbono?

Los llamados Fondos de Carbono son instrumentos financieros de inversión colectiva en proyectos de Aplicación Conjunta (AC) y de Mecanismo de Desarrollo Limpio (MDL). El Fondo recibe aportaciones económicas de sus partícipes, que pueden ser tanto compañías privadas como Gobiernos. El Fondo invierte los recursos aportados en proyectos de AC y de MDL y retribuye a los inversores, en proporción a sus participaciones, con créditos de emisión –Unidades de Reducción de Emisiones (URE) y Reducción Certificada de Emisiones (RCE)– obtenidos en los proyectos financiados.

Los partícipes en estos Fondos son, pues, tanto Gobiernos como compañías emisoras de gases de invernadero que necesitan adquirir créditos de emisión para ayudar a cumplir las obligaciones derivadas de Kioto. Mediante su participación en los Fondos de Carbono, Estados y empresas pueden conseguir créditos AC y MDL con menos costes de transacción y riesgos de los que tendrían si tuviesen que impulsar ellos directamente los proyectos.

El primer Fondo de Carbono creado en el mundo, el Prototype Carbon Fund, fue lanzado por el Banco Mundial en 1999. En él participan seis Estados –Holanda, Canadá, Suecia, Finlandia, Noruega y Japón– y 17 compañías —entre ellas, BP, Gaz de France, Electrabel, Deutsche Bank y Mitsubishi— que en total han aportado 180 millones de dólares para invertir a lo largo de 2004 en al menos 30 proyectos.

Entre los proyectos seleccionados se encuentran plantas minihidráulicas en Uganda y Costa Rica, una planta de aprovechamiento del biogás de un vertedero en Letonia, parques eólicos en Costa Rica y Colombia, una planta de biomasa a partir de cáscara de arroz en Nicaragua y una planta geotérmica y otra de district heating en Polonia.

46. Els crèdits d'emissions obtinguts mitjançant l'aplicació conjunta i el mecanisme per a un desenvolupament net es podran convertir en drets d'emissió en el mercat comunitari?

Sí, d'acord amb la proposta de modificació de la Directiva 2003/87/CE de comerç de drets d'emissió presentada per la Comissió Europea el propassat mes de juliol,⁴ una proposta que encara haurà de superar el tràmit de codecisió en el Consell i el Parlament Europeu abans de ser finalment aprovada o esmenada i, si escau, abans d'entrar en vigor. Segons aquesta nova iniciativa de la Comissió, les autoritats competents dels estats membres podran convertir i expedir, per al seu ús durant cada període previst en el règim comunitari, un (1) dret d'emissió per cada crèdit d'emissió obtingut mitjançant projectes d'aplicació conjunta o de mecanisme per a un desenvolupament net.

La conversió dels crèdits d'emissió l'haurà de sol·licitar la persona física o jurídica que en sigui titular, segons el Registre Nacional, després d'haver-los generat ella mateixa o d'haver-los adquirit en el mercat. La conversió es podrà fer en qualsevol Estat membre que la prevegi. Els drets d'emissió expedits d'aquesta manera s'afegiran als drets d'emissió assignats prèviament a aquest mateix titular en els plans nacionals d'assignació i, si escau, als que hagi adquirit addicionalment en el mercat.

A més de fomentar la transferència de tecnologia a altres països, la possibilitat de convertir en drets d'emissió les reduccions d'emissió procedents de l'aplicació conjunta i del mecanisme per a un desenvolupament net permetrà rebaixar els costos que el compliment del règim europeu de comerç de drets d'emissió tindrà per a les empreses emissores afectades.

El Banco Mundial y la Asociación Internacional de Comercio de Emisiones lanzaron en julio de 2003 un segundo Fondo de Carbono, el Community Development Carbon Fund, con el fin de invertir exclusivamente en proyectos MDL de pequeña escala. Dotado inicialmente con 35 millones de dólares, en el Fondo participan inicialmente los Estados de Holanda, Canadá e Italia, juntamente con empresas como Basf, Nippon Oil y Endesa.

En paralelo, diversas instituciones financieras y consultores privados han empezado a lanzar otros Fondos de Carbono. En España, por ejemplo, la consultora CO₂ España, con la colaboración del broker CO2e.com y Baker & McKenzie prepara el lanzamiento del Fondo Español de Carbono. El Ministerio español de Economía también ha anunciado recientemente que estudia con el Banco Mundial la posibilidad de crear un Fondo de carbono específico para España.

46. ¿Los créditos de emisiones obtenidos mediante la Aplicación Conjunta y el Mecanismo para un Desarrollo Limpio se podrán convertir en derechos de emisión en el mercado comunitario?

Sí, de acuerdo con la propuesta de modificación de la Directiva 2003/87/CE de comercio de derechos de emisión presentada por la Comisión Europea el pasado mes de julio⁴, propuesta que deberá todavía superar el trámite de codecisión en el Consejo y el Parlamento Europeo antes de ser finalmente aprobada o enmendada y, en su caso, entrar en vigor. Según esta nueva iniciativa de la Comisión, las autoridades competentes de los Estados miembros podrán convertir y expedir, para su uso durante cada período contemplado en el régimen comunitario, un (1) derecho de emisión por cada crédito de emisión obtenido mediante proyectos de Aplicación Conjunta o de Mecanismo para un Desarrollo Limpio.

⁴ Resulta, sens dubte, paradoxal que la Comissió presentés el juliol de 2003 una proposta per modificar una Directiva, la de comerç de drets d'emissió, que encara no havia entrat en vigor.

⁴ Resulta, sin duda, paradójico que la Comisión presentara en julio de 2003 una propuesta para modificar una Directiva, la de comercio de derechos de emisión, que todavía no había entrado en vigor.

Això serà possible perquè aquesta conversió, d'una banda, permetrà augmentar l'oferta de drets d'emissió i, de l'altra, en rebaixarà el preu en el mercat. D'aquesta manera, la Comissió Europea calcula que, gràcies a la possibilitat de convertir crèdits d'AC i MDL en drets comunitaris d'emissió, les empreses emissores de gasos hivernacle podran disminuir anualment, entre el 2008 i el 2012, els costos de compliment de les seves quotes d'emissió en més del 20 %, i aquests costos passarien de 3.600 a 2.900 milions d'euros anuals; els preus dels drets d'emissió a la UE ampliada es reduiran, d'aquesta manera, a la meitat, des dels 26 euros fins als 13 euros per dret d'emissió.

47. Quins requisits hauran de complir per ser aprovats els projectes d'aplicació conjunta i de mecanisme per a un desenvolupament net?

Prenent com a punt de partida el Protocol de Kyoto i el seu desenvolupament en els anomenats Acords de Marràqueix del novembre de 2001, la Comissió Europea proposa que els projectes d'aplicació conjunta i de mecanisme per a un desenvolupament net en els quals els estats membres participin, o autoritzin a participar entitats públiques o privades, només poden ser aprovats pels estats membres si durant la seva preparació i execució compleixen els requisits següents:

- Produïxen beneficis reals, mesurables i a llarg termini en la mitigació del canvi climàtic.
- Comporten reduccions de les emissions que s'afegeixin a les que s'haurien produït si no s'hagués fet el projecte proposat.
- Tenen en compte les seves repercussions ambientals i socials. Els estats membres hauran de tenir en compte aquestes repercussions tant en la fase d'autorització dels projectes com en la de control i verificació de la reducció d'emissions portada a terme.

La conversió de los créditos de emisión deberá solicitarla la persona física o jurídica que sea titular de los mismos, según el Registro Nacional, tras haberlos generado ella misma o adquirido en el mercado. La conversión se podrá realizar en cualquier Estado Miembro que la contemple. Los derechos de emisión así expedidos se añadirán a los derechos de emisión asignados previamente a ese mismo titular en los Planes Nacionales de Asignación y a los que, en su caso, hubiera adquirido adicionalmente en el mercado.

Además de fomentar la transferencia de tecnología a otros países, la posibilidad de convertir en derechos de emisión las reducciones de emisión procedentes de la Aplicación Conjunta y del Mecanismo para un Desarrollo Limpio permitirá rebajar los costes que el cumplimiento del régimen europeo de comercio de derechos de emisión tendrá para las empresas emisoras afectadas.

Ello será posible porque dicha conversión, por un lado, permitirá aumentar la oferta de derechos de emisión y, por otro, rebajará el precio de los mismos en el mercado. Así, la Comisión Europea calcula que gracias a la posibilidad de convertir créditos de AC y MDL en derechos comunitarios de emisión, las empresas emisoras de gases de invernadero podrán disminuir anualment entre 2008 y 2012 los costes de cumplimiento de sus cuotas de emisión en más del 20%, pasando éstos de 3.600 a 2.900 millones de euros anuales; los precios de los derechos de emisión en la UE ampliada se reducirán así a la mitad, desde los 26 euros a los 13 euros por derecho de emisión.

- Contribueixen al desenvolupament sostenible i a les necessitats i els objectius de desenvolupament específic dels països d'acollida. Segons els Acords de Marràqueix, és prerrogativa del país d'acollida confirmar que els projectes d'AC i MDL l'ajuden a aconseguir un desenvolupament sostenible. La Comissió Europea i els estats membres s'esforçaran en aquest sentit, segons la proposta de Directiva, per donar suport a activitats de capacitació que ajudin els països d'acollida dels projectes a aprofitar plenament l'AC i l'MDL, de manera que contribueixin a les seves estratègies de desenvolupament sostenible.
- Impliquen la transferència de tecnologia i de coneixements tècnics segurs per al medi i respectuosos amb aquest medi.

Pensant en els projectes d'aplicació conjunta amb els països de l'est d'Europa en transició a l'economia de mercat que s'adheriran a la UE, la Comissió proposa que, amb la finalitat d'evitar la doble comptabilitat de la mateixa reducció d'emissions, els estats membres no puguin expedir ERU per reduccions o limitacions d'emissions que es produeixin en instal·lacions cobertes per la Directiva de comerç d'emissions. Tanmateix, com a excepció a aquesta regla, la Comissió proposa que els estats puguin expedir ERU fins al 31 de desembre de 2012 per a aquelles reduccions d'emissions resultants de projectes d'AC aprovats abans del 31 de desembre de 2004 o, quan sigui posterior, de la data de la seva adhesió a la UE. En aquests casos acollits a l'excepció, i per evitar precisament la doble comptabilitat, els estats —proposa la Comissió— no assignaran cap dret d'emissió respecte a les reduccions d'emissions resultants de l'execució de projectes d'AC.

47. ¿Qué requisitos deberán cumplir para ser aprobados los proyectos de Aplicación Conjunta y de Mecanismo para un Desarrollo Limpio?

Tomando como punto de partida el Protocolo de Kioto y su desarrollo en los llamados Acuerdos de Marrakech de noviembre de 2001, la Comisión Europea propone que los proyectos de Aplicación Conjunta y de Mecanismo para un Desarrollo Limpio en que los Estados miembros participen, o autoricen a participar a entidades públicas o privadas, sólo puedan ser aprobados por los Estados miembros si durante su preparación y ejecución cumplen los siguientes requisitos:

- Producen beneficios reales, mensurables y a largo plazo en la mitigación del cambio climático.
- Suponen reducciones de las emisiones que se añadan a las que se habrían producido de no haberse realizado el proyecto propuesto.
- Tienen en cuenta sus repercusiones ambientales y sociales. Los Estados miembros deberán tener en cuenta estas repercusiones tanto en la fase de autorización de los proyectos como en la de control y verificación de la reducción de emisiones realizada.
- Contribuyen al desarrollo sostenible y a las necesidades y objetivos de desarrollo específico de los países de acogida. Según los Acuerdos de Marrakech, es prerrogativa del país de acogida confirmar que los proyectos de AC y MDL le ayudan a conseguir un desarrollo sostenible. La Comisión Europea y los Estados miembros se esforzarán en este sentido, según la propuesta de Directiva, por apoyar actividades de capacitación que ayuden a los países de acogida de los proyectos a aprovechar plenamente la AC y el MDL, de manera que contribuyan a sus estrategias de desarrollo sostenible.
- Implican la transferencia de tecnología y de conocimientos técnicos seguros para el medio y respetuosos con éste.

48. Quins límits tindrà la convertibilitat de crèdits d'emissió d'AC i MDL en drets d'emissió?

La convertibilitat en drets d'emissió dels crèdits d'emissió procedents de projectes AC i MDL tindrà, segons la proposta presentada per la Comissió Europea, les limitacions següents:

- No es podran convertir en drets d'emissió per al seu ús en el règim comunitari les unitats de reducció d'emissions (URE) o les reduccions certificades d'emissions (RCE) obtingudes a partir de l'execució de projectes d'instal·lacions nuclears. Segons els Acords de Marràqueix, aquesta exclusió s'aplicarà com a mínim fins a l'any 2012, un criteri que proposa seguir la Comissió. Les ONG ecologistes agrupades a la Xarxa Europea d'Acció Climàtica entenen, no obstant això, que la UE hauria de convertir aquesta exclusió en perpètua.
- No es podran convertir en drets d'emissió per al seu ús en el règim comunitari les unitats de reducció d'emissions (URE) o les reduccions certificades d'emissions (RCE) obtingudes a partir de l'execució de projectes d'utilització del sòl, canvi d'utilització de sòl i silvicultura. La Comissió Europea basa aquesta exclusió en el fet que aquests embornals ambientals de carboni són només temporals, atès que el gas d'hivernacle acabarà alliberant-se a l'atmosfera en el futur.
- Encara que sí que es podran convertir en drets d'emissió les URE i les RCE obtingudes de projectes hidroelèctrics, la Comissió valorarà en el seu informe d'avaluació de 2006 si s'han dut a terme sota el paraigua de l'AC o l'MDL grans projectes de producció hidroelèctrica amb repercussions ambientals i socials negatives. Els estats membres haurien de tenir en compte aquests impactes amb vista a impedir els projectes a gran escala amb efectes negatius. Les ONG ecologistes agrupades a la Xarxa Europea d'Acció Climàtica consideren del tot insuficient aquesta previsió i demanen senzillament que s'impedeixi als projectes hidroelèctrics per sobre dels 15 MW acollir-se a l'AC o a l'MDL.

Pensando en los proyectos de Aplicación conjunta con los países del Este de Europa en transición a la economía de mercado que vayan a adherirse a la UE, la Comisión propone que, con el fin de evitar la doble contabilidad de la misma reducción de emisiones, los Estados miembros no puedan expedir ERUs por reducciones o limitaciones de emisiones que se produzcan en instalaciones cubiertas por la Directiva de comercio de emisiones. Sin embargo, como excepción a esta regla, la Comisión propone que los Estados podrán expedir ERUs hasta el 31 de diciembre de 2012 para aquellas reducciones de emisiones resultantes de proyectos de AC aprobados antes del 31 de diciembre de 2004 o, cuando sea posterior, de la fecha de su adhesión a la UE. En estos casos acogidos a la excepción, y para evitar precisamente la doble contabilidad, los Estados, propone la Comisión, no asignarán ningún derecho de emisión respecto a las reducciones de emisiones resultantes de la ejecución de proyectos de AC.

48. ¿Qué límites tendrá la convertibilidad de créditos de emisión de AC y MDL en derechos de emisión?

La convertibilidad en derechos de emisión de los créditos de emisión provenientes de proyectos AC y MDL tendrá, según la propuesta presentada por la Comisión Europea, las siguientes limitaciones:

- No podrán convertirse en derechos de emisión para su uso en el régimen comunitario las Unidades de Reducción de Emisiones (URE) o las Reducciones Certificadas de Emisiones (RCE) obtenidas a partir de la ejecución de proyectos de instalaciones nucleares. Según los Acuerdos de Marrakech, esta exclusión se aplicará al menos hasta el año 2012, criterio que propone seguir la Comisión. Las ONG ecologistas agrupadas en la Red Europea de Acción Climática entienden, sin embargo, que la UE debería convertir esta exclusión en perpetua.

- Quan el nombre total de crèdits d'emissió d'AC i MDL convertits en drets d'emissió per al seu ús en el mercat comunitari arribi al 6 % de la quantitat total de drets d'emissió assignats per l'Estat membre en cada període, la Comissió Europea estudiarà la possibilitat d'establir un límit màxim, per exemple, del 8 % a aquesta convertibilitat. Amb aquesta proposta, la Comissió Europea pretén concretar quantitativament l'exigència establerta en el Protocol de Kyoto, en els Acords de Marràqueix i a la mateixa Directiva de comerç de drets d'emissió que el recurs als mecanismes flexibles de projecte ha de ser només complementari a les mesures nacionals de reducció que els estats membres prenguin en el seu propi territori. Aquesta limitació proposada per la Comissió, tanmateix, ja ha estat criticada públicament per alguns estats membres, perquè entenen que, amb aquesta limitació, s'impedirà reduir al màxim els costos de compliment de Kyoto.

Això no obstant, s'ha de tenir en compte que, tal com reconeix la mateixa Comissió, els estats membres, i les empreses autoritzades per aquests estats, tindran llibertat per fer servir els mecanismes flexibles de Kyoto de manera bilateral amb altres estats quan actuïn al marge del mercat comunitari de drets d'emissió. És a dir, la normativa que proposa la Comissió afecta els URE i els RCE que es vulguin convertir en drets comunitaris d'emissió, però els estats i el sector privat podran generar, posseir i transferir crèdits d'emissió d'AC i MDL al marge del mercat europeu de drets d'emissió comunitaris. El límit del 8 % que s'apunta és, doncs, un límit de convertibilitat entre tots dos grups de mecanismes flexibles —AC i MDL, d'una banda, i drets d'emissió, de l'altra—, però no limiten realment la possibilitat de generació d'URE i RCE.

- No podrán convertirse en derechos de emisión para su uso en el régimen comunitario las Unidades de Reducción de Emisiones (URE) o las Reducciones Certificadas de Emisiones (RCE) obtenidas a partir de la ejecución de proyectos de utilización del suelo, cambio de utilización de suelo y silvicultura. La Comisión Europea basa esta exclusión en que estos sumideros de carbono son sólo temporales ya que el gas de invernadero acabará liberándose a la atmósfera en un futuro.
- Aunque sí que podrán convertirse en derechos de emisión las URE y las RCE obtenidas de proyectos hidroeléctricos, la Comisión valorará en su Informe de Evaluación de 2006 si se han llevado a cabo bajo el paraguas de la AC o el MDL grandes proyectos de producción hidroeléctrica con repercusiones ambientales y sociales negativas. Los Estados miembros deberían tener en cuenta estos impactos con vistas a impedir los proyectos a gran escala con efectos negativos. Las ONG ecologistas agrupadas en la Red Europea de Acción Climática consideran absolutamente insuficiente esta previsión y demandan que simple y llanamente se impida a los proyectos hidroeléctricos por encima de los 15 MW acogerse a la AC o al MDL.

Abans d'adoptar els seus programes nacionals d'AC i MDL, els estats membres hauran d'avaluar els efectes que aquests programes tinguin en el medi ambient i consultar el públic. Els estats membres també estaran obligats a fer pública la informació que posseeixin sobre els projectes d'AC i MDL en els quals participin, o autoritzin a participar entitats privades o públiques.

49. A partir de quan es podran convertir els crèdits d'emissió de projectes en drets comunitaris d'emissió?

D'acord amb la proposta de la Comissió Europea, en línia amb el Protocol de Kyoto i els Acords de Marràqueix, els crèdits d'emissió obtinguts de projectes d'aplicació conjunta (AC) i de mecanisme per a un desenvolupament net (MDL) només es podran convertir en drets comunitaris d'emissió a partir de l'any 2008. Encara que les RCE s'estan expedint ja des de l'any 2000, no es podran convertir en drets d'emissió fins a l'any 2008. En el cas de l'AC, en canvi, no es produirà aquest desfasament, atès que les URE no es començaran a expedir fins al mateix 2008.

50. Quines oportunitats de negoci per a les energies renovables obre l'aplicació conjunta i el mecanisme per a un desenvolupament net?

La Directiva europea de comerç d'emissions no inclou les instal·lacions generadores d'electricitat o calor a partir de fonts d'energia renovables dins de les activitats energètiques a les quals s'assignaran drets d'emissió de gasos hivernacle. En la mesura que aquestes instal·lacions de generació renovable no emeten gasos d'efecte hivernacle, la Directiva no els assigna drets d'emissió i, per tant, els promotors i els inversors en projectes renovables no podran obtenir per aquesta via ingressos addicionals per la venda de drets d'emissió.

- Cuando el número total de créditos de emisión de AC y MDL convertidos en derechos de emisión para su uso en el mercado comunitario alcance el 6% de la cantidad total de derechos de emisión asignados por el Estado miembro en cada período, la Comisión Europea estudiará la posibilidad de establecer un tope máximo de, por ejemplo, el 8% a dicha convertibilidad. Con esta propuesta, la Comisión Europea pretende concretar cuantitativamente la exigencia establecida en el Protocolo de Kioto, en los Acuerdos de Marrakech y en la propia Directiva de comercio de derechos de emisión de que el recurso a los mecanismos flexibles de proyecto debe ser sólo complementario a las medidas nacionales de reducción que los Estados miembros tomen en su propio territorio. Esta limitación propuesta por la Comisión ya ha sido, sin embargo, criticada públicamente por algunos Estados miembros por entender que con ella se impedirá reducir al máximo los costes de cumplimiento de Kioto.

Debe tenerse en cuenta, sin embargo, que como la propia Comisión reconoce, los Estados miembros, y las empresas por ellos autorizados, tendrán libertad para usar los mecanismos flexibles de Kioto de forma bilateral con otros Estados cuando actúen al margen del mercado comunitario de derechos de emisión. Es decir, la normativa que propone la Comisión afecta a los URE y a los RCE que quieran convertirse en derechos comunitarios de emisión, pero los Estados y el sector privado podrán generar, poseer y transferir créditos de emisión de AC y MDL al margen del mercado europeo de derechos de emisión comunitarios. El límite del 8% que se apunta es, pues, un límite de convertibilidad entre los dos grupos de mecanismos flexibles –AC y MDL, por un lado, y derechos de emisión, por el otro– pero no limitan realmente la posibilidad de generación de UREs y RCEs.

Ara bé, el finançament i la construcció de plantes de generació de calor i/o electricitat a partir de fonts renovables sí que s'inclouen dins dels projectes d'aplicació conjunta (AC) i de mecanisme per a un desenvolupament net (MDL) que poden generar crèdits d'emissió. En la mesura que aquests crèdits es podran vendre, s'obre una interessant possibilitat de negoci per als promotors i els fabricants renovables occidentals. Si s'aconsegueix que el marc jurídic i econòmic dels països d'acollida faci factible la inversió i redueixi al màxim els costos de transacció i els riscos, es podran dur a terme projectes energètics renovables en altres estats, especialment a través de l'MDL.

La construcció d'un parc eòlic o una planta minihidràulica a Egipte o a la Xina, per exemple, es pot fer sota el paraigua de l'MDL i generar al promotor occidental crèdits d'emissió, en la mesura que s'aconsegueixi una reducció d'emissions afegida a les que s'haurien produït si no s'hagués portat a terme el projecte proposat. La venda dels crèdits obtinguts, ja sigui directament com a tal o bé convertits en drets d'emissió, pot aportar al promotor els ingressos extrems necessaris per assegurar o incrementar la rendibilitat de la inversió.

L'execució de projectes energètics renovables de fins a 15 MW de potència instal·lada a través de l'MDL, a més, està afavorida especialment després de l'aprovació a l'última reunió de les Parts de la Convenció, celebrada a Nova Delhi, d'un procediment simplificat per a aquestes plantes, cosa que reduirà al mínim els costos de transacció en aquests projectes de petita escala.

Antes de adoptar sus programas nacionales de AC y MDL, los Estados miembros deberán evaluar los efectos de los mismos en el medio ambiente y consultar al público. Los Estados miembros estarán también obligados a hacer pública la información que posean sobre los proyectos de AC y MDL en que participen, o autoricen a participar a entidades privadas o públicas.

49. ¿A partir de cuándo se podrán convertir los créditos de emisión de proyectos en derechos comunitarios de emisión?

De acuerdo con la propuesta de la Comisión Europea, en línea con el Protocolo de Kioto y los Acuerdos de Marrakech, los créditos de emisión obtenidos de proyectos de Aplicación Conjunta (AC) y de Mecanismo para el Desarrollo Limpio (MDL) sólo podrán convertirse en derechos comunitarios de emisión a partir del año 2008. Aunque las RCE se están expidiendo ya desde el año 2000 no podrán convertirse en derechos de emisión hasta el año 2008. En el caso de la AC, en cambio, no se producirá este desfase ya que las UREs no se empezarán a expedir hasta el mismo 2008.

50. ¿Qué oportunidades de negocio abre la Aplicación Conjunta y el Mecanismo de Desarrollo Limpio para las energías renovables?

La Directiva Europea de comercio de emisiones no incluye a las instalaciones generadoras de electricidad o calor a partir de fuentes de energía renovables dentro de las actividades energéticas a las que se asignarán derechos de emisión de gases de invernadero. En la medida en que dichas instalaciones de generación renovable no emiten gases de efecto invernadero, la Directiva no les asigna derechos de emisión y, por tanto, los promotores e inversores en proyectos renovables no podrán obtener por esta vía ingresos adicionales por venta de derechos de emisión.

La realització de projectes renovables sota el paraigua de l'aplicació conjunta (AC) també serà una font de negoci per als promotors i la indústria renovable de la UE, malgrat que, d'acord amb la proposta de la Comissió, hi haurà alguna limitació quan el projecte es faci en altres estats que també siguin membres de la UE o estiguin en procés de ser-ho. Aquesta limitació es basa en la idea d'evitar la doble comptabilitat de drets d'emissió i s'explica en l'exemple següent: si una nova instal·lació d'energia renovable construïda sota el paraigua de l'AC en un país que sigui, ara o en el futur, membre de la UE rebés crèdits d'emissió per a la reducció o la limitació d'emissions que la seva posada en marxa genera directament o indirectament en, per exemple, una planta de generació d'electricitat basada en carbó o gas natural —i, per tant, sotmesa al règim de drets d'emissió—, resultaria que aquesta última planta acabaria tenint el mateix nombre de drets d'emissió sobrants que els ERU concedits a l'inversor renovable. Una única reducció d'emissions seria, doncs, recompensada dues vegades, encara que fos a persones jurídiques diferents.

Per evitar aquesta doble comptabilitat, la Comissió proposa com a regla general que els estats membres que acullin projectes d'AC vetllin perquè no s'expedeixi cap ERU a projectes que provoquin reduccions o limitacions d'emissions de gasos hivernacle en instal·lacions a les quals s'hagin d'assignar drets d'emissió. Aquesta regla general té, tanmateix, una excepció a la qual es podran acollir projectes d'energies renovables realitzats en països membres o candidats a l'adhesió a la UE. D'acord amb la proposta de la Comissió, els estats membres podran expedir ERU fins al 31 de desembre de 2012 amb relació a projectes d'AC que s'haguessin aprovat abans del 31 de desembre de 2004 o, quan sigui posterior, abans de la data d'adhesió de l'Estat a la UE. En aquests casos, per evitar la doble comptabilitat, no s'assignaran drets d'emissió a la instal·lació convencional respecte de les reduccions d'emissions que hi hagi a conseqüència de la posada en marxa d'un projecte renovable d'AC.

Ahora bien, la financiación y construcción de plantas de generación de calor y/o electricidad a partir de fuentes renovables si se incluye dentro de los proyectos de Aplicación Conjunta (AC) y de Mecanismo para un Desarrollo Limpio (MDL) que pueden generar créditos de emisión. En la medida en que estos créditos se podrán vender, se abre una interesante posibilidad de negocio para los promotores y fabricantes renovables occidentales. Si se consigue que el marco jurídico y económico de los países de acogida haga factible la inversión y reduzca al máximo los costes de transacción y los riesgos, podrán realizarse proyectos energéticos renovables en otros Estados, especialmente a través del MDL.

La construcción de un parque eólico o una planta minihidráulica en Egipto o en China, por ejemplo, puede realizarse bajo el paraguas del MDL y generar al promotor occidental créditos de emisión en la medida en que se consiga una reducción de emisiones añadida a las que se habría producido de no haberse realizado el proyecto propuesto. La venta de los créditos obtenidos, ya sea directamente como tales o convertidos en derechos de emisión, puede aportar al promotor los ingresos extras necesarios para asegurar o incrementar la rentabilidad de la inversión.

La ejecución de proyectos energéticos renovables de hasta 15 MW de potencia instalada a través del MDL está además especialmente favorecida tras la aprobación en la última reunión de las Partes de la Convención, celebrada en Nueva Delhi, de un procedimiento simplificado para estas plantas, lo que reducirá al mínimo los costes de transacción en estos proyectos de pequeña escala.

La realización de proyectos renovables bajo el paraguas de la Aplicación Conjunta (AC) también será una fuente de negocio para los promotores y la industria renovable de la UE aunque, de acuerdo con la propuesta de la Comisión, existirá alguna limitación cuando el proyecto se haga en otros Estados que también sean o vayan a ser miembros de la UE. Esta limitación se basa en la idea de evitar la doble contabilidad de derechos de emisión y queda explicada en el siguiente ejemplo: si una nueva instalación de energía

Pensant també en els futurs estats membres de la UE, la proposta de la Comissió recalca que les anomenades bases de referència que s'hauran d'elaborar davant de cada projecte, per calcular la reducció d'emissions afegida a les que s'haurien produït si no s'hagués dut a terme el projecte proposat, hauran de complir íntegrament el cos complet de legislació comunitari, incloent les excepcions temporals que es recullen en cada tractat d'adhesió.

renovable construida bajo el paraguas de la AC en un país que sea ahora o en el futuro miembro de la UE recibiera créditos de emisión por la reducción o limitación de emisiones que su puesta en marcha genera directa o indirectamente, pongamos por caso, en una planta de generación de electricidad basada en carbón o gas natural –y, por tanto, sometida al régimen de derechos de emisión– resultará que ésta última planta acabará teniendo el mismo número de derechos de emisión sobrantes que los ERUs concedidos al inversor renovable. Una única reducción de emisiones sería pues recompensada dos veces aunque fuera a personas jurídicas diferentes.

Para evitar esta doble contabilidad, la Comisión propone como regla general que los Estados miembros que acojan proyectos de AC velen para que no se expida ningún ERU a proyectos que provoquen reducciones o limitaciones de emisiones de invernadero a instalaciones a las que se deban asignar derechos de emisión. Esta regla general tiene, sin embargo, una excepción a la que podrán acogerse proyectos de energías renovables realizados en países miembros o candidatos a la adhesión a la UE. De acuerdo con la propuesta de la Comisión, los Estados miembros podrán expedir ERUs hasta el 31 de diciembre de 2012 con relación a proyectos de AC que se hubieran aprobado antes del 31 de diciembre de 2004 o, cuando sea posterior, antes de la fecha de adhesión del Estado a la UE. En estos casos, para evitar la doble contabilidad, no se asignarán derechos de emisión a la instalación convencional respecto de las reducciones de emisiones en ella resultantes a consecuencia de la puesta en marcha de un proyecto renovable de AC.

Pensando también en los futuros Estados miembros de la UE, la propuesta de la Comisión recalca que las llamadas bases de referencia que deberán elaborarse ante cada proyecto, para calcular la reducción de emisiones añadida a las que se habría producido de no haberse realizado el proyecto propuesto, deberán cumplir íntegramente el cuerpo completo de legislación comunitaria, incluidas las excepciones temporales recogidas en cada Tratado de Adhesión.

Directiva 2003/87/CE

comerç de drets d'emissió de gasos
d'efecte d'hivernacle a la UE

guia bàsica 50 preguntes i respostes

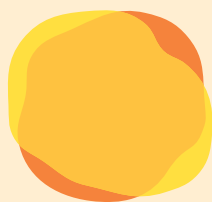
Directiva 2003/87/CE

comercio de derechos de emisión de
gases de efecto invernadero en la UE

guía básica 50 preguntas y respuestas

**Ajuntament
de Barcelona**

**AGÈNCIA D'ENERGIA
DE BARCELONA**

**Asociación de Productores
de Energías Renovables**

EnerAgen
Asociación Española de Agencias de Energía

**PLA DE MILLORA
ENERGÈTICA
DE BARCELONA**